

37-23
12180

การสร้างแบบทดสอบวัดวิทยะธรรมค่านความรับผิดชอบ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ในจังหวัดยะลา

ปริญญานิพนธ์

ของ

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์

1757 1344 0 5
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตลุมพิต 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

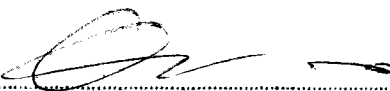
มีนาคม 2527

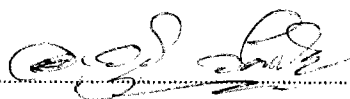
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153813

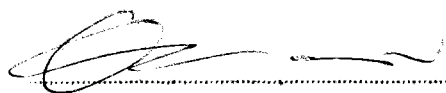
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะนิติศาสตร์และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร รับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

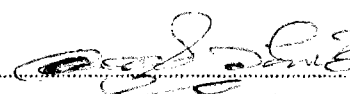
คณะกรรมการที่ปรึกษา

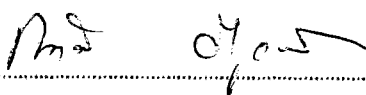
 ประธาน

 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

 กรรมการ

 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ อังคนา สายยศ และ อาจารย์ อาวุธ วัฒนสิน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ล้วน สายยศ รองศาสตราจารย์ บังอร ภูภิรมย์ขวัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญธรรม อินทร์จันทร์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น สิทธิวัจ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ และความเมตตาสนับสนุนจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และคณะครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการ ศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ที่ได้เมตตาเป็นกำลังใจสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความหมายของจริยธรรม	8
	ขอบข่ายของจริยธรรม	11
	ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	15
	เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบ	21
	ความหมาย และขอบข่ายของความรับผิดชอบ	21
	ผลงานวิจัยในต่างประเทศ	26
	ผลงานวิจัยในประเทศ	29
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
	กลุ่มตัวอย่าง	37
	วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1	49
ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2	54
ตอนที่ 3 การทดสอบแบบทดสอบครั้งที่ 3	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	73
กลุ่มตัวอย่าง	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	74
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	91

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และครั้งที่ใช้ในการทดลองจำแนกตามอำเภอ	38
2 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดขอความเป็นรายขอ จำแนกเป็นค่าน	50
3 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์ เป็นรายขอ จำแนกเป็นค่าน	52
4 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดขอความจากการทดลองครั้งที่ 2	55
5 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์จากการทดลองครั้งที่ 2	57
6 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดขอความจากการทดสอบครั้งที่ 3	59
7 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์จากการทดสอบครั้งที่ 3	61
8 ค่าสถิติพื้นฐาน ความเชื่อมั่น และความคลาดเคลื่อนในการวัดของแบบทดสอบในแต่ละค่าน และรวมทุกค่าน	62

9	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการทดสอบนัยสำคัญของค่า ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน.....	63
10	ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน.....	64
11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบทั้งสี่ด้าน	65
12	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	66
13	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน	67
14	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่องาน	68
15	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบโดยรวม	69
16	เกณฑ์ปกติของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ	39
---	--	----

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าจะต้องกระทำพร้อมกันไปทุกด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การพัฒนาจึงกล่าวจะประสบความสำเร็จเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของชนในชาติเป็นสำคัญ (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน 5 ปี พ.ศ. 2525-2529 : 2) ก็จะเห็นได้จากตัวอย่างของประเทศที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ไปทั่วทวีปอเมริกาธรรมชาติ เช่น ประเทศเม็กซิโก ซึ่งไม่สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ ทั้งนี้เพราะขาดประชากรที่มีคุณภาพซึ่งทำให้เศรษฐกิจของประเทศขาดเสถียรภาพ การเมือง และสังคม ขาดความมั่นคง ส่วนประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติน้อย แต่มีประชากรที่มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ มีความอดุสาหะวิริยะ และสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ก็คือ สิงคโปร์ และอิสราเอล โดยเฉพาะญี่ปุ่นหลังจากแพ้สงครามโลกครั้งที่สองยังสามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกได้ เพราะได้มีการปลูกฝัง เสริมสร้างลักษณะนิสัยของคนญี่ปุ่น ให้มีลักษณะของความรับผิดชอบ มีความสุภาพ กิริยามารยาทเรียบร้อย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชยันต์นั้เพียร ประหยัดและอดทน อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะคำนึงทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ควบคู่กันไป เพราะบุคคลมีความรู้ดี มีสติปัญญาสูงสามารถคิดค้นวิทยาการใหม่ ๆ ที่ทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า แต่ถาบุคคลเหล่านั้นไม่มีความเจริญทางค่านจิตใจ คำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมก็จะทำให้สังคมวนวายไม่มีความสุข เกิดเป็นปัญหาสังคมที่จะต้องหาทางแก้กันไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด (กรมสามัญศึกษา 2525 : 1)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาไว้ว่า

เร่งรัดพัฒนาการศึกษาทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งให้การศึกษาเป็นการเสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ ความคิด และความสามารถในการประกอบอาชีพ จริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนพลานามัยสมบูรณ์ วิชาและช่างศิลป์วัฒนธรรม และความเป็นไทยไว้ ตลอดจนก่อให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 : 21)

และนโยบายส่วนรวมในการพัฒนาการศึกษาในข้อ 9 ยังได้เน้นทางด้านจริยธรรมไว้ว่า "เร่งฝึกอบรมในค่านระเบียบวินัย คุณธรรม ความรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม..."

ถ้าพิจารณาจากมุ่งหมายของหลักสูตรไม่ว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ต่างก็เน้นความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อย่างชัดเจน โดยเฉพาะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กำหนดหลักการไว้ในข้อที่ 4 ว่า "เป็นหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรม และความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งนี้ให้เน้นการประพฤติปฏิบัติเป็นสำคัญ" (คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 : 6) และกำหนดจุดมุ่งหมายข้อที่ 1 ไว้ว่า "เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีความรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ" (คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 : 5)

เนื่องจากสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมที่มีต่อชีวิตของตนเองและผู้อื่น เพราะมีสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่ ชักนำ รวมทั้งผู้ใหญ่ในสังคมเป็นตัวอย่างในทางที่ไม่ถูกต้อง พ่อแม่และครูปกครองขาดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จึงสร้างพื้นฐานที่ไม่มั่นคง (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน 5 ปี 2525 - 2529 : 2) ดังนั้น แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงได้กำหนดแนวทางดำเนินการ

ค่านิยมและจริยธรรมว่า "ให้ปรับปรุงการเรียนการสอนจริยธรรมในโรงเรียน และในสถาบันศาสนาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ เพื่อให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้" และในแผนพัฒนาเยาวชน (15 - 22 ปี) ค่านิยมกรมกล่าวถึงปัญหาและสาเหตุดังนี้

"... ค่านิยมเชิงจริยธรรมที่ควรส่งเสริมนั้นมีอยู่แล้วในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาระดับต่าง ๆ แต่มีปัญหามาจากขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ตลอดจนวิธีการสอน และการวัดผลยังไม่เหมาะสม ทำให้เยาวชนไม่เข้าใจและเห็นความสำคัญในการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของตน"

จึงมีนโยบายให้ส่งเสริมและเน้นให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังตามหลักสูตรการศึกษาค่านิยมรวมทั้งการวัดผล และการจัดกิจกรรมในค่านิยมสร้างค่านิยมที่ดีงามของเยาวชน นอกจากนี้ยังมีแนวทางมาตรการให้พัฒนาคุณภาพเชิงจริยธรรมของเยาวชนในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีสำนึก และการมีวินัยในตนเอง (แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน 5 ปี 2525 - 2529 : 5, 149, 150, 151)

สำหรับค่านิยมเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบได้รับการจัดลำดับความสำคัญไว้เป็นอันดับที่ 1 ร่วมกับการพึ่งตนเองและความซื่อสัตย์ในการประกาศค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2525) และถูกจัดเป็นอันดับหนึ่งในคุณลักษณะของจริยธรรมที่ควรปลูกฝังในสังคมไทย 11 ประการ จากการวิจัยของกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2522) ส่วนการวิจัยจัดอันดับค่านิยมของคนไทยพบว่า ค่านิยมวิถีปฏิบัติด้านความรับผิดชอบมีความสำคัญอันดับสาม (สุนทรี โคมิน 2522 : 78) นอกจากนี้ ความรับผิดชอบยังเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของประชากรที่มีคุณภาพประการแรกใน 5 ประการ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514 : 55) อีกด้วย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ค่านิยมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังให้แก่บุคคลทุกชนชั้นและทุกวงการ เพราะความรับผิดชอบต่อสังคมเสมือนรากฐานสำคัญที่จะช่วยให้กิจการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังที่ จรรยา สุวรรณทัต กวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญเช ประจันปัจจนิก (จรรยา สุวรรณทัต กวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญเช ประจันปัจจนิก 2521 : 24) กล่าวว่า "ความรู้สึกรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองที่ดีที่สำคัญ ความเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อสังคมนี้เป็นลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่น สงบสุข นอกจากนั้นความรับผิดชอบต่อสังคมยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศด้วย" ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งต้องใช้เวลายาวนานในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และมองเห็นได้ยาก ว่าการปลูกฝังนั้นได้ผลเพียงใด อีกทั้งยังขาดแคลนเครื่องมือวัดที่มีความเป็นปรนัยที่จะช่วยให้ทราบระดับของจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะช่วยให้การแนะแนวปรับปรุงและเสริมสร้างจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ครู บิคาจารย์ค ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบนักเรียนว่ามีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมากน้อยเพียงใด บทกรองในค่านิยมบาง จะได้ทำการปลูกฝังจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมแก่นักเรียนได้ถูกต้อง อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศสืบไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของ คะแนนจากผลการสอบ

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคุณภาพ
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครู ผู้แนะแนว ตลอดจนบิดา มารดา และผู้ปกครองที่จะนำผลการสอบวัดไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือวัดจริยธรรมด้านอื่น ๆ แก่นักเรียนในระดับต่าง ๆ ต่อไป

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดยะลาทั้งหมด จำนวน 1,011 คน

ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

1. จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ไต่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงโทษในกรณีที่ตนเป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งวัดในค่านาง ๆ ดังนี้

1.1 ความรับผิดชอบต่องานที่การงาน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานของตนด้วยความเอาใจใส่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง พยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนงาน และป้องกันความบกพร่อง เสี่ยงเสียในวงงานที่ตนรับผิดชอบ

1.2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน หมายถึง การยอมรับผลการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองแก่ผู้อื่น พร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ใคร่ทรงให้รอบคอบว่าสิ่งที่ตนทำลงไปนั้นจะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดี และกล้าเผชิญต่อความเป็นจริง

1.3 ความรับผิดชอบต่องาน หมายถึง การรักษาร่างกายของตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง บังคับควบคุมจิตใจไม่ให้ตกเป็นทาสของกิเลส ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม ละเว้นความชั่ว รู้จักประมาณการใช้จ่ายตามสมควรแก่ฐานะ จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่เหมาะสม และหมั่นศึกษาเล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จ

1.4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม หมายถึง การปฏิบัติกิจการของหมู่คณะ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ ร่วมมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ประพฤติและปฏิบัติตนตามกฎหมาย งดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ส่วนรวม ดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติสาธารณะ และสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ส่วนรวม

จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สามารถวัดได้โดยแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน

ความรับผิดชอบ

2. แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดข้อความ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์

3. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดระดับจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split - half Method)

3.2 ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (Face Validity) หาความเที่ยงตรงตาม

สภาพโดยใช้สหสัมพันธ์แบบจอันดับ (Rank Correlation) โดยนำเอาอันดับคะแนนผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไปหาความสัมพันธ์กับอันดับที่ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว เป็นผู้ให้และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างโดยการเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบกับกลุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบโดยวิธี $t - test$ (Known - Group Technique)

3.3 อำนาจจำแนกของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติที่สามารถจำแนกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ กันในเรื่องความรับผิดชอบ ซึ่งอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ $t - test$

4. เกณฑ์ปกติ หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนของประชากรที่นิยามไว้อย่างดี ที่ได้จากการสอบข้อสอบใดข้อสอบหนึ่ง และเป็นคะแนนตัวแทนที่จะบอกระดับการสอบของผู้สอบว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร ตัวเลขของเกณฑ์ปกติในการวิจัยจะบอกให้เราทราบถึงระดับของความรับผิดชอบว่าอยู่ในระดับ สูง - ต่ำ เพียงใด โดยแสดงลงในตาราง ซึ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนดิบ กับคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T - score) ที่แปลงมาจากคะแนนดิบ

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีคุณวุฒิทางวิชาการหรือจิตวิทยาขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 ท่าน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของจริยธรรม

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "จริยธรรม" ไว้ต่าง ๆ กันดังนี้
เจฟเฟรย์ส (Jeffreys. 1962 : 134) นิยามไว้ว่า จริยธรรมคือพฤติกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานของความดี ความเลว เป็นพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่ความดีและละเว้นในสิ่งที่ไม่ดีชั่วร้ายทั้งปวง

บราวน์ (Brown. 1968 : 411 - 414) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมคือ ระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกแยะการกระทำที่ถูกต้อง ออกจากการกระทำที่ผิด

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 4 - 5) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรมต่อเอาการกระจายสิทธิ และหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีเป้าหมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากล ที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้ง เป็นอนุคตติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึง เป็นการเคารพต่อสิทธิขอเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

ไอแซนค์ (Eysenck) ให้ความหมายของจริยธรรม หรือ โนธรรม (Conscious) ว่า เป็นผลสะท้อนจากการวางเงื่อนไข (Conditional Reflex) เช่น การหลีกเลี่ยงการกระทำเนื่องจากความวิตกกังวลว่าจะได้รับการลงโทษจากสังคม ซึ่งใกล้เคียงกับที่เบอร์โควิท (Berkowits) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นการประเมินการกระทำอันเป็นความเชื่อของสมาชิกในสังคม ตามที่กำหนดไว้ว่าถูกต้อง (Thomas Lickona. 1976 : 1 - 4)

พระยาอนุนานราชชน (พระยาอนุนานราชชน 2516 : 409) กล่าวว่า จริยธรรม (Morality) มีความหมายใกล้เคียงกับจริยศาสตร์ (Ethics) ในปรัชญา (Philosophy) ซึ่งเป็นเรื่องของการค้นหาความจริงเกี่ยวกับคุณค่าของ ความประพฤติในสังคม ซึ่งถือว่าถูกต้องหรือดี และสิ่งซึ่งถือว่าผิดหรือชั่วไม่ควรประพฤติ แล้ววางกำหนดเป็นมาตรฐานไว้

โก สวัสดิ์พาณิชย์ (โก สวัสดิ์พาณิชย์ 2522 : 18) กล่าวว่า จริยธรรม คือ ประมวลความประพฤติและความนึกคิดในสิ่งที่พึงามและเหมาะสม

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2522 : 18) ให้ความหมายว่า จริยธรรม คือแนวทางในการประพฤติเพื่อยุติกันได้อย่าง ร่มเย็นในสังคม

มาโนชญ์ ศอชนิชย์ (มาโนชญ์ ศอชนิชย์ 2523 : 41) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่ชอบที่พึงปรารถนาของผู้ที่โคพบเห็น ความประพฤติในที่นี้หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนทีแสดงออกมาเป็นประจำ เป็นอุปนิสัยสืบเนื่องมาจากความนึกคิด เชื้อถือ หรือนิสัยทีโคสสมไว มีใช่เป็นการกระทำทีแสดงออกมาโดยเสแสร้ง หังกาย วาจา และใจ จริยธรรมจึงมีความหมายว่า ความดีทีพึงประพฤติ ปฏิบัติต่อนตนเองและผู้อื่น โคแก่ มีความสำนึกในเรืองชาติ เกียรติวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุภาพอ่อนโยน ละอายและ เกรงกลัวตอบาป หรือความชั่ว มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ประหยัดในการใช้จ่าย มีความ สามัคคี กตัญญูทเวที รู้จักขอภัย และให้อภัย ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ต่อนตนเอง ครอบครัว เพื่อน ชุมชน วยความชอบธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 2) ให้ความหมาย ของจริยธรรมว่า หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึง พฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ วย ลักษณะและพฤติกรรมทีเกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมี คุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะทีสังคมต้องการให้อยู่ใน สมบัติในสังคมนั้น คือพฤติกรรมทีสังคมนิยมชมชอบ ใหการสนับสนุน และลักษณะทีสังคม ไม่ ต้องการให้อยู่ในสมบัติในสังคม เป็นการกระทำทีสังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และ ผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งทีไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ทีมีจริยธรรมสูง คือผู้ทีมีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย

สงบ ลักษณะ (สงบ ลักษณะ 2524 : 24) กล่าวว่า ความคิดรวบยอดทาง จริยธรรม ทียอมรับกันในฐานะกิจกรรมและนักปฏิบัติธรรมมีสองส่วนคือ ส่วนทีเป็นค่านิยม (Value) ทีเป็นคุณลักษณะภายในจิต (Latent trait) อันจะคอยชักจูงกระตุ้นให้บุคคลเกิดความโน้มเอียง ทีจะประพฤติไปในทางทีสังคมต่าง ๆ ตามค่านิยมจริยธรรมนั้น ความคิดรวบยอดอีกส่วนหนึ่งของ

จริยธรรมคือการกระทำประพฤติต่าง ๆ โค้ดสอดคล้องกับมาตรฐานของความคิดความงมงายทั้งปวงที่สังคมกำหนดและยอมรับของการ จึงอาจสรุปได้ว่า จริยธรรมเป็นแนวทางของการประพฤติปฏิบัติชอบ

สุนทรีย์ โคมิน และสนธิ สมัครการ (สุนทรีย์ โคมิน และสนธิ สมัครการ 2522: 18) กล่าวว่า จริยธรรม เป็นค่านิยมปฏิบัติ (Instrumental Value) ส่วนหนึ่งที่มีส่วนรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หากค่านิยมส่วนนี้ถูกละเมิด บุคคลนั้นจะรู้สึกสำนึกผิด (Guilt Feeling) และไม่สบายใจควยเสียมโนธรรม (conscious) ภายในใจว่าได้ทำผิด ค่านิยมที่เน้นทางจริยธรรมนี้มีลักษณะควรต้องปฏิบัติ (oughtness) มากกว่า เพราะสังคมได้กำหนดกฎเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติต่อกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขไว้แล้ว

อำนวย ทะพิงส์แก และ ชัยนัฏ วรรณะภูติ (อำนวย ทะพิงส์แก และ ชัยนัฏ วรรณะภูติ 2522 : 191 - 192) ให้ความหมายและลักษณะของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมเป็นกลไกอันหนึ่งของสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม จริยธรรมในฐานะเป็นกลไกของสังคมจึงทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานของความประพฤติ เป็นสิ่งกำหนดว่าอะไรควรประพฤติปฏิบัติ จริยธรรมในความหมายนี้จึงคล้ายคลึงกับค่านิยม หรือระเบียบข้อบังคับและกฎหมาย แต่แตกต่างกับค่านิยมในส่วนที่ว่า จริยธรรมนั้นเป็นเรื่องของสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีและความถูกต้องในสังคม มีจุดมุ่งหมายปลายทางอยู่ที่คุณงามความดีและสังคมในส่วนรวม ส่วนค่านิยมนั้นเป็นเพียงสิ่งที่คนนิยมปฏิบัติ หากมีเงื่อนไขอะไรจะต้องเกิดความดีให้แก่สังคมควยไม่ จริยธรรมนี้ยังแตกต่างไปจากข้อบังคับหรือกฎหมายในแง่ที่ว่า ระเบียบข้อบังคับและกฎหมายมีข้อกำหนดและมิบหลงโทษทางพฤติกรรมสำหรับผู้ฝ่าฝืน แต่จริยธรรมไม่มีข้อกำหนดหรือบหลงโทษ ถ้าจะมีก็เป็นบหลงโทษ "ทางใจ" สำหรับผู้ฝ่าฝืนเท่านั้น

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2520 : 44) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเองต่อผู้อื่นและสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกของสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จึงต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกภายในจิตใจ และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต

ส่วนความหมายตามพจนานุกรม ของคำว่า จริยธรรม ก็คือ "จริยะ" แปลว่า ความประพฤติ กริยาที่ควรประพฤติ "ธรรม" คือ ความดี เมื่อรวมความหมายของสองคำ เข้าด้วยกัน ก็คือ ความประพฤติดี (โชติ เพชรชื่น 2524 : 23)

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การกระทำ หรือความรู้สึกละเอียดซึ่งสังคมยอมรับและต้องการอันเป็นสิ่งดีงามก่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน

ขอบข่ายของจริยธรรม

ทวงเคียน พันธมนาวิน (ทวงเคียน พันธมนาวิน 2524 : 2 - 4) ใ้แบ่ง ลักษณะต่าง ๆ ของมนุษยที่เกี่ยวกับจริยธรรม เป็น 4 ประการดังนี้

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมของตนนั้นถือว่า การกระทำชนิดใดที่ควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลวควรรงควณ ลักษณะและพฤติกรรม ประเภทใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมหรือความรู้ เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษาและพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางสังคมและศาสนาเป็นส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด และ โดยเฉพาะในช่วงอายุ 2 ถึง 10 ปี จะได้รับการปลูกฝังค่านิยมค่านี้นี้เป็นพิเศษ
2. ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะหรือ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่าง ๆ ว่าตนชอบหรือไม่ชอบลักษณะนั้น ๆ เพียงใด ทักษะเชิงจริยธรรม ของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนในสถานการณ์ปกติ อาจมี ทักษะที่แตกต่างไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นมีความหมายกว้าง กว่าความรู้เชิงจริยธรรมของบุคคล เพราะทัศนคตินั้นรวมทั้งความรู้ และความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงมีคุณสมบัติที่สำคัญ จะใช้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ได้แม่นยำกว่าการใช้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของบุคคลแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลในเวลาหนึ่งยังอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุ

จิตใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล. การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม จะทำให้ทราบว่า บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้เสมอ และบุคคลที่มีการกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำ และท้ายสุดระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือ เปียเจต์ และโคลเบอร์ก (Piaget. 1932 and Kohlberg. 1969) ให้ใช้การอ่านเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล เป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้น นอกจากนี้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ยังมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางอื่น ๆ ของบุคคลด้วย โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญา และอารมณ์ อีกประการหนึ่ง โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 394-395) และนักวิจัยอื่น ๆ พบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลนั้นด้วย

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ หรือยกเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น ตัวอย่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมซึ่งเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุนมีหลายประเภท เช่น การให้ทาน การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก พฤติกรรมเชิงจริยธรรม เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมากกว่ากันอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการกระทำในทางที่ดี และเลวของบุคคลนั้น ส่งผลโดยตรงต่อความผาสุก และความทุกข์ของสังคม การศึกษาค้นคว้าอื่น ๆ ของจริยธรรมก็เป็นเพียงเพื่อให้เข้าใจ และสามารถทำนายพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลเท่านั้น

นอกจากนี้ กวงเคียน พันธุนาวิน ยังได้แบ่งลักษณะทางจริยธรรมดังกล่าวออกเป็น 2 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหาของจริยธรรม คือ สิ่งที่แตกต่างกันหรือหมู่เหล่าอบรมสั่งสอนลูกหลานของคนว่าทำสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี ซึ่งจะปรากฏในรูปของการให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ทำแล้วผู้ทำจะได้รับการสรรเสริญและส่งเสริมจากสังคม และพฤติกรรมที่ทำแล้วจะถูกสังคมลงโทษ เป็นเนื้อหาความรู้ทางศาสนา ทางกฎหมาย และระเบียบประเพณีของหมู่เหล่า อาจอยู่ในรูปของค่านิยมของสังคม หรือทัศนคติของบุคคล และในรูปของบุคลิภาพที่เกี่ยวกับคุณธรรมและประทุษกรรมต่าง ๆ เช่น ความเอื้อเฟื้อ ความการวาว สันโดษ อิทธิบาทสี่ ฯลฯ

ค่าเนื่อหาทางสังคมนี้แต่ละสังคมอาจแตกต่างกันไ้มาก สิ่งทีสังคมหนึ่งว่าดีควรทำ อีกสังคมหนึ่งอาจไม่สนับสนุน เพราะเห็นเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นหรือน่ารังเกียจ

2. ค่านโครงสร้างของจริยธรรม ได้มีการสร้างหลักหรือจัดตั้งจริยธรรมเป็นประเภทต่าง ๆ หลักหรือประเภทที่ใ้จะแสดงถึงความเจริญทางจริยธรรมเป็นขั้น ๆ ไป ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด การพิจารณาจริยธรรมทางค่านโครงสร้างนี้ยึดเหตุงใจในการเลือกกระทำเป็นสำคัญ และเกิดจากการพิจารณาว่า การรู้การึกของมนุษย์นี้เมื่อโครงสร้างเช่นกัน ตัวอย่าง เช่นทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การึกของ เปียเจต กล่าวคือ มีผู้คาดวจริยธรรมของบุคคลนั้นมีบางส่วนที่ขึ้นอยู่กับกรรู้การึกของบุคคล ดังนั้นจริยธรรมทางค่านนี้จึงมีโครงสร้างด้วย เปียเจต เป็นผู้ริเริ่มความคิดนี้ และโคลเบอร์กได้ขยายความคิดนี้ออกไปจาก 3 ถึง 6 ขั้น และครอบคลุมการบรรลุภาวะทางจิตที่ที่สูงกว่าลักษณะทางค่านโครงสร้างของจริยธรรมนี้ คือการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Lickona, 1976 : 10) ตามที่ไ้กล่าวมาแล้ว

สวน สาโรช บัวศรี (รายงานสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย 2522 : 18)

กล่าวว่า จริยธรรมมีโครงสร้างสำคัญอย่างน้อย 2 ข้อ คือ

1. คีลธรรม (Moral Value) สิ่งทีงกเว้น สิ่งทีไม่ควรปฏิบัติ
2. คุณธรรม (Ethical Value) สิ่งทีเราควรปฏิบัติ

สำหรับ แสง จันทรวงษ์ กล่าวว่าจริยธรรมเป็นของดีเป็นพลังกระตุ้นให้คนมีการคิด การพูด การทำทีดี เป็นเหตุให้เกิดความเจริญตนเอง แก่คนอื่น และแก่ประเทศชาติ ดังนั้นจึงแบ่งจริยธรรมเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ประเภทสร้างความสำเร็จตนเอง จริยธรรมประเภทนี้มีคุณสมบัติทำให้คนมีความเจริญก้าวหน้าในด้านการเรียน การงาน และการสังคม เมื่อจริยธรรมดังต่อไปนี้จะประสบความสำเร็จก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน คือ

ความขยันขันแข็ง

ความอดทน

ความพยายาม

ความรู้จักพึ่งตนเอง

ความรักในความก้าวหน้า

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ความรักในความรู้

ความรู้จักค่าของเวลา

ความทรงจำเวลา

ความรอบคอบ

ความประหยัค

ความรู้จักยับยั้งชั่งใจ

ความมีใจกว้าง เบิกบาน

ความเป็นผู้เห็นการณ์ไกล

ความมีเหตุผล

ความรักในความสะอาด

ความเกลียดกลัวต่อความชั่ว

ความเอาจริงเอาจังในการทำงาน

ความเป็นคนช่างสังเกต

ความรู้จักประมาณ

ความกล้าหาญ

ความมีใจหนักแน่นมั่นคงขงชาติ

ความรู้จักเลือกคบคน

ความคงเส้นคงวา

ความเป็นผู้มีระเบียบ

ความรักในความดี

2. ประเภทส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์

ความมีไมตรีจิตมิตรภาพ

ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ความเคารพต่อความคิดเห็นผู้อื่น

ความกตัญญูทุกเวที

ความรู้จักขนสัณยนยาว

ความรู้จักรับผิดเมื่อผิด

ความจริงใจในการพูดการทำ

ความรู้สึมีความรับผิดชอบ

ความรู้จักกาลเทศะ

ความสุภาพอ่อนโยน

ความรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความซื่อสัตย์

ความมีน้ำใจนักกีฬา

ความถ่อมตน

ความมีระเบียบวินัย

ความเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์

ความเสนอตนเสนอปลาย

3. ประเภทส่งเสริมชาติบ้านเมือง

ความรักชาติ

ความรักธรรมชาติ

ความรักสมบัติสาธารณะ

ความกล้าหาญ

ความเคารพนับถือศาสนา

ความเห็นแก่ส่วนรวม

ความรักศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ความเสียสละ

ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ความรักประเพณีอันดีงาม

(รายงานการสัมมนาจริยธรรมในจังหวัดไทย 2522 : 219 - 221)

จากขอบข่ายของจริยธรรมก็กล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ขอบข่ายของจริยธรรมอาจมองในด้าน ความรู้ ทักษะคติ เหตุผล และพฤติกรรม หรือด้านเนื้อหา และโครงสร้าง บางท่านมองในด้านศีลธรรม และคุณธรรม ส่วนบางท่านมองในด้านสร้างความสำเร็จแก่ตนเอง ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์และส่งเสริมชาติบ้านเมือง สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งวัดด้านทัศนคติ และพฤติกรรม ซึ่งทำให้เกิดความเจริญแก่ตนเอง ส่งเสริมสัมพันธ์อันดีระหว่างมนุษย์ และส่งเสริมชาติบ้านเมือง

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

นักทฤษฎีทั้งหลายยอมรับว่า จริยธรรมของมนุษย์นั้นพัฒนาขึ้นตามลำดับอย่าง เห็น ไล่จากวัยทารกไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ แม้มนุษย์จะมีการพัฒนาจริยธรรมที่แตกต่างกัน แต่นักทฤษฎีทางจริยธรรมก็ยังเชื่อว่า การพัฒนานี้ในบุคคลต่าง ๆ กัน มีลำดับขั้นตอนเป็นแบบอย่างที่คล้ายคลึงกัน (Kay. 1970 : 30 - 31) นอกจากนี้นักค้นคว้าทางจริยธรรมส่วนมากลงความเห็นว่า ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมนั้นอยู่ที่การเรียนรู้ทางสังคม แต่ก็มีความคิดที่แตกต่างกันออกไปอยู่มาก ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเพียงบางทฤษฎีเท่านั้น ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่า จริยธรรมเป็นส่วนเดียวกับโนธรรม (Superego or Conscience) จริยธรรมเกิดจาก ขบวนการภายในของวัฒนธรรมหรือบรรทัดฐานของพ่อแม่เลี้ยงดู ใ้แก่ การดัดตนตามอย่าง (Identification) ทำให้เด็กรับเอาบุคลิภาพ ค่านิยม มาตรฐาน จริยธรรมในสังคม เมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังจริยธรรม หากความต้องการของ他不สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมต้องการ ก็จะเกิดความขัดแย้งกันขึ้นและถ้าบุคคลนั้นทำชั่วเขาจะเกิดความละอายใจตนเอง ไม่สบายใจ ซึ่งถือว่าเป็นการลงโทษตัวเอง ต่อไปเขาจะไม่ทำชั่วอีก โดยไม่ต้องการความคุมจากบุคคลอื่น ภายนอก นั่นคือเขามีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีหรือมีโนธรรมนั่นเอง (Freud. 1944 : 358)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีนี้เน้นว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรมเป็นตัวการในการกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Social

Contingency) ให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด โดยนำเอาหลักการเสริมแรงและหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายวิธีการ ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเบื้องต้นดังนี้

2.1 พัฒนาการทางจริยธรรมเกิดจากการเจริญเติบโตของการคล้อยตามกฎเกณฑ์จริยธรรมของสังคม ทั้งทางความประพฤติ และอารมณ์ มากกว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสมอง (Cognitive Structure Change)

2.2 แรงจูงใจพื้นฐานที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมทุกจุดมีรากฐานจากความต้องการทางชีวภาพ หรือความต้องการรางวัลจากสังคมและการหลีกเลี่ยงการลงโทษ

2.3 พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรม

2.4 พื้นฐานทางจริยธรรม (Basic Moral Norms) เกิดขึ้นภายในจิตใจ โดยมีสาเหตุจากกฎเกณฑ์วัฒนธรรมภายนอก

2.5 สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมมากเท่าใดขึ้นกับปริมาณของรางวัล การลงโทษ การห้าม และการเห็นแบบอย่างของพ่อแม่และบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม (Skinner. 1971 : 101 - 128)

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Development Theory)
ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเบื้องต้นดังนี้

3.1 พัฒนาการทางจริยธรรมมีโครงสร้างพื้นฐานทางพุทธิปัญญา (Cognitive) และองค์ประกอบทางจรรยาวิพากษ์

3.2 แรงจูงใจเบื้องต้นเกี่ยวกับจริยธรรม คือแรงจูงใจเกี่ยวกับการยอมรับ (Acceptance) การมีความสามารถ (Competence) การเคารพตนเองหรือเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ (Self - esteem or Self actualization)

3.3 ลักษณะสำคัญของพัฒนาการทางจริยธรรม คือพัฒนาการจะเป็นสากล มีขั้นตอนเหมือนกันทุกวัฒนธรรม เพราะในทุกวัฒนธรรมมีการปฏิสัมพันธ์กันในสังคม มีการสวมบทบาท (Role - taking) และมีความขัดแย้งในสังคม ซึ่งต้องการการบูรณาการทางจริยธรรม (Moral Integration) เช่นเดียวกัน

3.4 กฎและเกณฑ์ปกติเบื้องต้นของจริยธรรม เกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าเกิดจากการสร้างกฎเกณฑ์ภายในตนเอง จึงไม่นิยามขั้นตอนการพัฒนาการจากกฎภายใน แต่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตน (Self) กับคนอื่น

3.5 สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม พิจารณาจากคุณภาพ และขอบเขตโดยทั่วไป ของสิ่งเร้าทางพุทธิปัญญา (Cognitive) และทางสังคมตลอดช่วงการพัฒนาการของเด็กมากกว่าเกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่างจากพ่อแม่ หรือประสบการณ์ที่ได้จากวินัย การลงโทษ หรือรางวัล (Kohlberg. 1976 : 48)

นักทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ เปียเจต์ (Piaget) และโคลเบอร์ก (Kohlberg)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเปียเจต์

เปียเจต์ ทำการวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมโดยศึกษาจากการสังเกตการเล่นของเด็ก เขาอธิบายว่าจริยธรรมจะแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด เช่นการเล่นของเด็กก็มีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบระเบียบซ่อนแฝงอยู่ แกนกลางของจริยธรรมขึ้นกับ 2 ประการ คือ

1. การเคารพในกฎเกณฑ์ทางสังคม (Respect for Rules of Social order)

2. ความรู้สึกเกี่ยวกับความยุติธรรม (Sense of justice) เป็นโน้ตัม ซึ่งเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลที่เท่าเทียมกัน สัญญาประชาคม ความสัมพันธ์และการร่วมมือกัน (Piaget. 1962 : 1 - 43)

เปียเจต์ ได้แบ่งขั้นตอนของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยากร ความต้องการทางร่างกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัด โดยไม่คำนึงถึงกาละเทศะใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น ๆ

2. ขั้นยืคคำสั่ง อายุ 2 - 8 ปี ขั้นนี้เด็กมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่ และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

3. ชั้นยี่ดหลักแห่งคน อายุ 8 – 10 ปี การพัฒนาการจากชั้นยี่ดคำสั่งมาเป็นชั้นยี่ดหลักแห่งคนนั้น เปียเจต์ เชื่อว่าเกิดจากการพัฒนาทางสติปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กด้วยกัน ความเก่งกล้าอ่านาจากภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันและความเท่าเทียมกันของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สาม แต่มีเด็กบางคน que พัฒนาการอาจหยุดชะงักอยู่ในขั้นที่สอง เนื่องด้วยการเล่นบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดู หรือสังคมหรืออาจเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้ (คองเคื่อน พันธุนาวิน 2524 : 27)

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนั้นประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ความรู้ และ ความรู้สึกเชิงจริยธรรม พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และเหตุผลเชิงจริยธรรม โคลเบอร์ก เห็นว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคลได้อย่างมีแบบแผน และโคลเบอร์กประเภทเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ประเภท หรือเรียกว่าขั้นการพัฒนาจริยธรรม ซึ่งรวมเป็น 3 ระดับดังแสดงรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้น 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) อายุ 2 - 7 ปี ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic Orientation) อายุ 7 - 10 ปี	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) หมายถึงการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น มุ่งหลบหลีกมิให้ตนถูกลงโทษทางกาย และเลือกกระทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ยื่นเห็นชอบ (Good boy Orientation) อายุ 10 - 13 ปี ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (Authority and Social Order Maintaining Orientation) อายุ 13 - 16 ปี	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) หมายถึง การกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลในขั้นนี้ยังต้องการการควบคุม แยกแยะความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ในขั้น 3 บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามผู้อื่น ขั้น 4 บุคคลรับบทบาทของตนในสังคม
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) อายุ 16 ปี ขึ้นไป ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Conscience of Principle Orientation) ผู้ใหญ่	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) หมายถึง การตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดตรองซึ่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน ขั้น 5 คือเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนขัดลัทธิของผู้อื่น ขั้น 6 ซึ่งสูงสุดแสดงการมีความรู้สึกนอกเหนือจากกฎเกณฑ์

คณะกรรมการโครงการศึกษาวรรณกรรมไทย ของกรมวิชาการได้สรุปผลการสัมมนา เรื่องค่านิยมจริยธรรมไทยว่า ตามแนวปรัชญา และวัฒนธรรมไทยนั้น การยินดี ยินยอมใน จริยธรรมใดจะมี 4 ระดับใหญ่ ๆ เรียงจากต่ำไปหาสูงคือ

ระดับ 1 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเองหรือ เพื่ออรรถา

ระดับ 2 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด เพื่อผู้อื่นในสังคมแคบ ๆ เช่น เพื่อญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับ 3 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ

ระดับ 4 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อความถูกต้องเที่ยง อันเป็นอุดมคติหรือ อุดมการณ์ในจิตใจ ที่เรียกว่าทำความดีเพราะอยากทำ หรือทำความดี เพื่อความดี

การแบ่งระดับค่านิยมแบบวัฒนธรรมไทยนี้ จะพบว่าสอดคล้องกับการแบ่งระดับพัฒนาการ ทางจริยธรรมของโคลเบอร์กพอควร เช่น ระดับที่ 1 เป็นระดับที่ทำความดีเพื่อผลประโยชน์ ของตน เช่น ต้องการรางวัล ต้องการคำชมเชย ต้องการไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ เป็นต้น ระดับของค่านิยมนี้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่ว่า ผู้ทรงคุณงามความดีจะลบล้างได้ ตามลำดับ จนถึงระดับสูงสุด เป็นระดับจิตวิญญาณที่ไม่มีอรรถาเหลืออยู่อีกเลย (การศึกษาและ พัฒนาวรรณกรรมไทย 2524 : 33)

นอกจากนี้ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี 2525 : 63) ได้เสนอว่าคนที่ จัดได้ว่ามีจริยธรรมควรมีความสามารถ 4 ประการคือ

1. ความสามารถเกี่ยวกับการสร้าง และใช้ความคิดรวบยอดทางศีลธรรม คือมี ความสามารถที่จะให้เหตุผลในเรื่องจริยธรรม และใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหาจริยธรรม อีกทั้งมีความสามารถที่จะเข้าใจและนำกฎทางศีลธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2. ความสามารถในการเข้าใจข้อเท็จจริงและความสัมพันธ์ในเชิงเหตุกับผล ความเข้าใจในเชิงเหตุกับผล คือความสามารถที่จะคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นของการกระทำ ทั้งในแง่กายภาพและจิตวิทยา และความสามารถที่จะเรียนรู้เรื่องนี้จากประสบการณ์ของตนเอง

และจากการไต่ถามจากการกระทำของผู้อื่น

3. ความสามารถที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสมทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. ความสามารถในการควบคุมตนเอง สามารถใช้สติสัมปชัญญะยับยั้งชั่งใจไม่กระทำในสิ่งที่ผิด และการไม่ปล่อยให้จิตใจของตนเองตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งเร้าภายนอกอย่างไม่แยกก็แยกชั่ว

และไต่ถามรวบรวมลักษณะของความเป็นผู้มีจริยธรรมไว้ต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

1. มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำงานและหน้าที่ของความเป็นพลเมืองดี
2. ปฏิบัติตามกฎหมาย
3. มีความศรัทธาต่อการมีชีวิต
4. เข้าใจและยอมรับนับถือธรรมะของศาสนา
5. ความเป็นผู้นำ มีความเป็นตัวของตัวเอง
6. ยินดีให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น
7. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
8. ให้ความเชื่อถือในปัญญาของผู้อื่น
9. ปฏิบัติตามศีลธรรมแห่งสังคม
10. สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าทฤษฎีส่วนใหญ่เชื่อว่าจริยธรรมมีการพัฒนาการตามลำดับขั้นและขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ทางสังคม

เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อ

ความหมายและขอบข่ายของความรับผิดชอบต่อ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "ความรับผิดชอบต่อ" (Responsibility) ไว้แตกต่างกันดังนี้

153813

ฟังก์ และ แวกแนลส์ (Funk and Wagnalls. 1961 : 1073) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกรับนิชอบไว้ว่า ความรู้สึกรับนิชอบ คือการแสดงออกถึงความรับนิและรับชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้วางใจ สามารถจัดหาเงินและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึงความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอื่นๆ

บราวเน (Browne. 1958 : 58) ได้สรุปองค์ประกอบของความรับรู้สึกรับนิชอบว่ามีดังนี้คือ ความไว้วางใจ ความศรัทธา ความไม่ทอดทิ้งต่อผู้อุปสรรค ทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม

ลอว์ชี (Lawshe. 1966 : 143) ได้กล่าวถึงความรับรู้สึกรับนิชอบว่าเท่ากันเป็นการค้นหาอุปนิสัยอารมณ์ของบุคคลที่มีความรอบคอบ รับนิ รับชอบ และเป็นที่ไว้วางใจไว้มากน้อยเพียงใด

แคทเทล (Cattell. 1963) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้สึกรับนิชอบไว้ว่า คือบุคคลที่รับรู้สึกรับนิชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะนี้มีความรับรู้สึกรับนิชอบน้อยคือ คนที่ถือความสะทกเป็นเกณฑ์หลักเลี้ยงชีพบังคับ (อภิสิทธิ์ วงษา 2517 : 6)

ฟลิปโป (Flippo. 1966 : 122) ได้สรุปความหมายของความรับรู้สึกรับนิชอบไว้ว่าเป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้และความสำเร้ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัย 3 ประการคือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

ซวาล แพร์ทกุล (ซวาล แพร์ทกุล 2514 : 33) ได้ให้ความหมายของความรับรู้สึกรับนิชอบในรูปพฤติกรรมไว้ว่า ความรับรู้สึกรับนิชอบหมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปก็ยคือ ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในกรณีที่เห็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ใ้รับงานมา

ละเมียด ลิมอักษร (ละเมียด ลิมอักษร 2517 : 8) ได้ให้ความหมายของความรับรู้สึกรับนิชอบว่า หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง และขยันขันแข็งเพื่อบรรลุผลสำเร็จ

ตามเป้าหมาย ไม่ถือเอาความชอบใจหรืออารมณ์เป็นใหญ่ ใช้ความพยายามแก้อุปสรรคต่าง ๆ ความรับผิดชอบจึง เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของการปฏิบัติงาน

ชานาญ นิสารัตน์ (ชานาญ นิสารัตน์ 2524 : 53) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบ คือการยอมรับรู้ และสำนึกในการกระทำของตนยอมรับผลแห่งการกระทำของตน ควบคู่ความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะเป็นกระทำผิดหรือถูก ไม่ปัดความรับผิดชอบ ไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุน ให้บุคคลปฏิบัติสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุม อย่างเข้มงวดจากผู้อื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514 : 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความ รับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยความซื่อสัตย์ ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถและ ความรอบรู้ ความเอาใจใส่ และความกล้าหาญแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

โครงสร้างของคุณลักษณะของจริยธรรม (โครงสร้างคุณลักษณะของจริยธรรม 2522 : 129) ได้ให้ความหมาย พฤติกรรม และขอบข่ายของพฤติกรรมของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ และความละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตาม ความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

พฤติกรรม ได้แก่ เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลของงานนั้น ๆ ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และวินัย ในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่ และกระทำหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานใน หน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม ตรงต่อเวลา และยอมรับผลการกระทำของตน

ขอบข่ายของพฤติกรรม กำหนดไว้ 3 ด้าน คือ ตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อภาระงาน คู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐาน เรื่องความรับผิดชอบ (คู่มือการ ปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานเรื่อง ความรับผิดชอบ ม.ป.ป. : 53) ได้ให้ความหมาย

ของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลของการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น และกล่าวถึงสาระสำคัญในการปลูกฝังและสร้างเสริมเรื่องความรับผิดชอบในระดับชั้นศึกษา 4 กัน ดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ควบคู่ความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียน ก็พยายามศึกษาจนความเข้าใจตามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดฝึกก็ยอมรับว่าทำผิดแล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ มีผลการเรียนผ่านทุกวิชาในทุกภาคเรียน

2. ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ เกียรติยศ ชื่อเสียงของสถานศึกษา ช่วยกันรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ไม่ฉีกเขียนโต๊ะเรียน ผนังห้องเรียน หอนำห้องสาม แดงเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับโรงเรียนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนนักเรียนที่จะหลงผิด อันทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือ หรือความช่วยเหลือก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตามความสนใจ และความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน เช่น เป็นนักกีฬา นักดนตรี นักแต่งคำขวัญ เรียงความ กลอน เพลง ฯลฯ

3. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจช่วยเหลืองานต่าง ๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน และรู้จักแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหา การที่สมาชิกภายในครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาปรึกษา และให้พ่อแม่ทราบปัญหาของตนเองทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน ฯลฯ

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ ความสนุกเพลิดเพลินแก่

ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่น ความสกปรก การรักษาสภาพธรรมชาติ ผู้คิดรายต่อประเทศชาติ การจราจร การเสียภาษี และการรับบริการจากสถานีบริการต่าง ๆ ของรัฐบาล

ประเทิน มหาจันทร์ (ประเทิน มหาจันทร์ ม.ป.ป. : 72) ได้ศึกษาถึงความรับผิดชอบ 2 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตน ซึ่ง ละออ การุณยะวนิช ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คือต้องปฏิบัติหน้าที่ การงานและหน้าที่ทางสังคม หน้าที่อื่นทั้งปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ต่อญาติพี่น้อง ต่อบุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติ มนุษย์ต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่เหล่านี้ ความรู้สึกรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบุคคลใดบรรลุพัฒนาการมากน้อยเพียงใด ในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานนั้น เนื่องจากทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติทั้งของตนเอง และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในด้านการงานและในค่านส่วนบุคคล ก็ควรจะตั้งใจทำหน้าที่ของตนให้เสร็จตามที่ได้รับมอบหมายมาไม่ละเลยทอดทิ้งไป ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการงานเป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการงานของตนคอยหาทางให้การงานของตนก้าวหน้าและหาทางป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องเสื่อมเสียในวงงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ย่อมถือว่า งานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหน้าที่ของตนนั้นสำคัญที่สุด ซึ่งจะละเลยหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ที่วางไว้ให้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับหน้าที่แต่ละอย่าง ผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ย่อมจะถือเป็นข้อเสียหายน้อยอย่างร้ายแรง ถ้าตนปฏิบัติงานในหน้าที่บกพร่อง ดังนั้นจึงยอมไม่มอบงานของตนให้ผู้อื่นทำแทน เพื่อเห็นแก่ความสะดวกสบายเป็นครั้งคราว และกล่าวถึงผู้ที่มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองว่ายอมจะยอมรับผลของการกระทำของตน ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย เพราะฉะนั้นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองยอมจะใคร่ครองคู่ใรรอบคอบก่อนว่าสิ่งที่ตนจะทำลงไปนั้นจะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ จะปฏิบัติแต่สิ่งที่ไม่ทำให้เกิดผลดีเท่านั้น (ละออ การุณยะวนิช 2505 : 4 - 5)

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2520 : 14 - 18) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวมว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ของความสงบสุข ความก้าวหน้า และการพัฒนาสังคม หากสังคมใด ผู้คนปราศจากความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สังคมนั้นย่อมปั่นป่วนมีความทุกข์ยาก

โอกาสของความก้าวหน้าในสังคมย่อมหาได้ยาก สังคมไทยซึ่งผู้คนยังขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอยู่เป็นอันมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความรับผิดชอบต่อให้เกิดขึ้นในทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับที่ จรรยา สุวรรณทัต และคณะ กล่าวไว้ว่า ความรู้สึกรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะของความ เป็นพลเมืองที่สำคัญอย่างหนึ่ง นอกจากความมีวินัยทางสังคม ความเอื้อเฟื้อและความเกรงใจ ความรู้สึกรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะนิสัย และทัศนคติของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติตามระเบียบเคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นคนมีความรับผิดชอบนี้เป็นลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่นสงบสุข นอกจากนั้น ความรับผิดชอบต่อเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศด้วย (จรรยา สุวรรณทัต กวงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญเช ประพนธ์จนิท 2521 : 24)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ความหมาย และขอบข่ายของความรับผิดชอบต่อจากเอกสารการวิจัยแบบเรียน คู่มือจริยธรรม และค่านิยม คู่มือหลักสูตร แล้วกำหนดที่จะวัดจริยธรรมตามความรับผิดชอบต่อสี่ด้านคือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบในการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งครอบคลุมทุกด้านที่ควร จะได้รับการปลูกฝังให้ เกิดขึ้นในระดับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 291) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะจริยธรรมสี่ประการ คือ การมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อ การยอมรับและการสารภาพผิด การยึดหลักแห่งตน การต้านทานสิ่งชั่วร้าย พบว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักในช่วงอายุ 4 - 13 ปี มีลักษณะทางจริยธรรมทั้งสี่ประการสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าการให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กโดยเฉพาะเด็กที่มีอายุ 5 ปี

เพ็ค และ ฮาฟวิกเฮิร์ส (Peck and Havighurst. 1963:12). ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยและแบบใช้อำนาจ

พบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวประชาธิปไตยมีความเป็นอิสระจากตนเองและรับผิดชอบมากกว่า
 เด็กมาจากครอบครัวแบบอิตาเลียนไทย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เฮิร์ลอค (Hurlock.
 1964 : 661) ที่พบว่า ผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยวิธีประชาธิปไตย กล่าวคือ ให้ความรัก
 ความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็น
 มิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่วว่องไว มีอารมณ์มั่นคงมีความคิดริเริ่ม ฟังตนเอง สามารถเผชิญ
 ชีวิตด้วยความมั่นใจ และทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนไทยจะทำ
 ให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกรอบอุ้ม ขาดความรู้สึกลอยล้น หรือไต่ถามทูล
 อย่างเคร่งครัด ทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ
 เพราะไม่เคยตัดสินใจด้วยตนเอง เช่นเดียวกับการศึกษาของ เลวิน ลิปปิต และไวท์ ที่พบว่า
 การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น ทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ รู้จัก
 ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ส่วนการปกครองแบบอิตาเลียนไทยนั้นจะทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าว
 เนื่องจากรู้สึกว่าคุณถูกบังคับกดขี่ ขาดความรับผิดชอบ และการปกครองแบบปล่อยปละละเลยนั้น
 ก็จะทำให้เป็นคนไม่รู้จักความรับผิดชอบ ไขว่ไขว่ไม่ได้ (กอ สวัสดิ์พาณิชย์ และคณะ 2512 :
 178 - 181 อ้างอิงมาจาก Lewin, Lippit and White)

สำหรับการศึกษาของ เพค (Peck. 1958:347-350) พบว่า ความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับ
 การฝึกวินัย และการฝึกวินัยโดยอาศัยความรักนั้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านความรับผิดชอบสูง
 ขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เชียร์ส และเลวิน ซึ่งได้สัมภาษณ์พ่อแม่ของเด็กอนุบาล
 จำนวน 379 คน เกี่ยวกับการฝึกอบรมเด็ก พบว่า การให้ความรัก และการยอมรับลูกในฐานะ
 ที่เป็นสมาชิกของครอบครัว และการฝึกวินัยโดยใช้เหตุผล จะช่วยให้เด็กทำตามที่คุณแม่ต้องการ
 และทำให้เด็กมีพัฒนาการทางความรับผิดชอบสูงขึ้น (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2517 : 11
 อ้างอิงมาจาก Sears and Levin. 1957 : 415) สำหรับ วีกินส์ (Wiggins.
 1971 : 289) ได้กล่าวถึงการศึกษาของ กอฟ (Gough) เกี่ยวกับการควบคุมตนเองของผู้ที่มี
 ปัญหาทางความประพฤติกล่าวว่า ผู้ที่มีระดับวินัยของตนสูง จะมีความรับผิดชอบสูงกว่า ไม่กังวล
 มีความอดทนมากกว่า มีเหตุผลที่ดีเป็นของตนเอง และมีความยืดหยุ่นในความคิด และพฤติกรรม
 ทางสังคม

โจนส์ (Jones. 1960 : 42 - 48) ได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงความรู้สึก
รับนิชอบของเด็กตามระดับอายุ พบว่า เด็กอายุ 9 - 11 ปี มีความรู้สึกรับนิชอบน้อย และม
ีช่วงความรับนิชอบแตกต่างกันมาก เด็กอายุ 11 - 13 ปี มีความรู้สึกรับนิชอบสูงขึ้นเล็กน้อย
และช่วงความรู้สึกรับนิชอบไม่ต่างกันเลย อายุ 13 ปีขึ้นไป จะมีความรับนิชอบสูงขึ้นเรื่อย
าจนถึงอายุ 16 - 17 ปี จะคงที่ครั้งหนึ่ง

ฟลาเฮอร์ตี้ และเรุตเซล (Flaherty and Reutzel. 1965 : 409 - 411)
ได้ศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์บุคลิกภาพของนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง และนักเรียนที่
ประสบผลสำเร็จในการเรียนต่ำ โดยใช้แบบทดสอบ CPI (The California
Psychological Inventory) วัณบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ และใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จาก
การเรียนในชั้นปีที่ 1 จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้คะแนนบุคลิกภาพ
ด้านความรับนิชอบสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และแม็คเคลแลนด์ (Mc
Clelland. 1953 : 10) ได้ศึกษาลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง พบว่า บุคคล
นั้นมีความรับนิชอบสูง

ในทำนองเดียวกัน วัตสัน (Watson. 1967 : 10 - 12) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างบุคลิกภาพต่าง ๆ ความถนัดทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชาย
3 กลุ่ม ๆ ละ 100 คน คือกลุ่มแรกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มสองและกลุ่มสามเป็นกลุ่มที่ประสบคว
ามเหลวในการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า

1. ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความรับนิชอบในกลุ่ม
ที่สอง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความรับนิชอบเฉพาะในกลุ่มที่หนึ่ง
สำหรับ สโตรทเธอร์ แจ็ค และเพจ (Breckenridge. 1955 : 80 citing
Strother, Jack and Page. n.d.:unpagged)พบว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความ
สามารถในการควบคุมตนเอง มีความรู้สึกรับนิชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
ต่อสังคม

ผลงานวิจัยในประเทศ

การศึกษาค้นคว้าวิจัยนั้นได้มีมาครอบคลุมในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้
 สมพงษ์ ศิริพัฒน์ (สมพงษ์ ศิริพัฒน์ 2517 : 18, 20, 44, 85) ได้ศึกษา
 ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่น และความรู้สึกับนิชอบของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 185 คน

แบบทดสอบวัดความรู้สึกับนิชอบ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 38 ข้อ มีคำตอบ
 ให้เลือก 5 คำตอบ คือ "เป็นจริงมากที่สุด" ไปจนถึง "ไม่เป็นจริงเลย" ข้อความที่ใช้เป็น
 เรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น และลักษณะนิสัยที่ผู้ตอบมักประพฤติปฏิบัติ เป็นข้อความ
 ทั้งทางบวกและทางลบ ได้ค่าความเชื่อมั่น แบบเบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split - half)
 เท่ากับ .8165 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยวิธีหาสหสัมพันธ์กับแรงจูงใจ
 ได้สัมประสิทธิ์ของ ประสาท บัดเชิงสูง ซึ่งมีความเที่ยงตรงสูง ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .39
 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01)

จากผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อยประชาธิปไตยมาก มีความรู้สึกับนิชอบ
 สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อยประชาธิปไตยน้อย
2. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมากประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกับนิชอบต่ำ
 กว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมากประชาธิปไตยมาก
3. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อยประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกับนิชอบ
 ต่ำกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมากประชาธิปไตยน้อย

และความรู้สึกับนิชอบมีความสัมพันธ์กับการอบรมแบบประชาธิปไตย การอบรมแบบ
 เข้มงวด และความเชื่อมั่นในตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับ มัญฉวี บุณนาค (มัญฉวี บุณนาค 2514 : 70 - 86) ศึกษาเปรียบเทียบ
 สังคมประเพณีของพ่อแม่กับบุคลิภาพของเด็กในนครหลวงกรุงเทพฯ - ชนบท และทางจังหวัด
 พบว่า สังคมประเพณีด้านการฝึกความเป็นอิสระ การฝึกความมีระเบียบวินัย และการฝึกความ

สัมฤทธิ์ผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพด้านความสามารถในการรับผิดชอบ แต่สังคม
ประจักษ์การณ์การรับความก้าวร้าวมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบ

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (สมศักดิ์ ชินพันธ์ 2523 : 22, 27, 53 - 55) ได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรู้สึกรับผิดชอบ และโนภาพ
แห่งตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 จำนวน 263 คน สำหรับแบบสอบถามความรู้สึกรับ
ผิดชอบ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามความรับผิดชอบของ วรณี วัชรธรรม ซึ่งสร้างไว้
เมื่อปี 2515 มีลักษณะทำนองเดียวกับของ สมพงศ์ ติรพัฒน์ และหาความเชื่อมั่นตามวิธีของ
ครอนบาค (Cronback. 1970 : 339) ได้ .8955

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบสูงที่สุด ส่วน
นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบปล่อยปละละเลย มีความรับผิดชอบต่ำที่สุด
2. นักเรียนชายและหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตยมีความรับผิดชอบไม่แตก
ต่างกัน เช่นเดียวกับนักเรียนชายและหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบปล่อยปละละเลย ส่วน
นักเรียนชายและหญิงที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตยมีความรู้สึกรับผิดชอบแตกต่างกัน
3. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบประชาธิปไตยสัมพันธ์ทางบวกกับ
ความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียน ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนแบบอัตตาธิปไตยกับแบบ
ปล่อยปละละเลยสัมพันธ์กับความรับผิดชอบในทางลบ

จิตรนาถ กิริทเสวี (จิตรนาถ กิริทเสวี 2516 : 24, 29 - 30, 69 - 72)
ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีน้ำใจของครู ความรู้สึกรับผิดชอบ พฤติกรรมความเป็น
ผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการฝึกสอนของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยครูสงขลา จำนวน 230 คน สำหรับแบบสอบถามวัดความรู้สึกรับผิดชอบ ผู้วิจัยได้
ดัดแปลงและใช้แบบสอบถามความรู้สึกรับผิดชอบซึ่งสร้างโดย วรณี วัชรธรรม ปี 2515
จำนวน 50 ข้อ มีความเชื่อมั่น .80

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนหญิงมีความรู้สึกรับผิดชอบ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนชาย
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ มีความสัมพันธ์กับ ความมีน้ำใจของครู พฤติกรรม
ความเป็นผู้นำ และแรงจูงใจไม่สัมพันธ์

พิจิรา พงษ์จินดากร (พิจิรา พงษ์จินดากร 2525 : 50 - 54, 94 - 96)
ได้ศึกษาการทดลองสอนความรู้เกี่ยวกับนิคชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน โดยวิธี
กลุ่มสัมพันธ์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 90 คน โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบเป็นแบบทดสอบแบบ
ปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ มีค่าทอบถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
ค่าความเชื่อมั่นหาโดยวิธี KR - 20 ของ Kuder Richardson ได้ .8299

2. แบบทดสอบวัดทัศนคติต่อการแสดงความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ เป็นแบบทดสอบแบบสถานการณ์
จำนวน 38 ข้อ สถานการณ์จะมีทั้งที่แสดงทัศนคติไปในทางดี และไม่ดีต่อเรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ
โดยมีคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 จุด คือ สมควรอย่างยิ่ง จนถึง ไม่สมควรอย่างยิ่ง
สถานการณ์ที่แสดงทัศนคติที่ดีต่อเรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบจะมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 4 3 2
และ 1 ส่วนสถานการณ์ที่แสดงทัศนคติไปในทางไม่ดีหรือไม่ถูกต้องต่อเรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบจะ
ให้คะแนนกลับกัน ได้หาความเที่ยงตรงโดยวิธีหาค่าความน่าเชื่อถือ (Face - Validity)
และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสูตรแอลฟา โคเอฟฟิเชียนต์ (α - Coefficient) ของ
Cronback ได้ .7533

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มที่สอนโดยวิธีสอนแบบธรรมชาติ มีความรู้
ความเข้าใจ เรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ และทัศนคติเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับนิคชอบเพิ่มขึ้นจากเดิม

2. กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ มีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องความรู้เกี่ยวกับนิคชอบดีกว่ากลุ่ม
ที่สอนโดยวิธีสอนแบบธรรมชาติ

3. กลุ่มที่สอนโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ มีความคงทนของการ เรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ความ
เข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ ส่วนกลุ่มที่สอนโดยวิธีสอนแบบธรรมชาติไม่มีความ
คงทนของการ เรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับนิคชอบ

สอดคล้องกับที่ วิริยะ บุญนิวาสน์ (วิริยะ บุญนิวาสน์ 2523 : 49)

เปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดยวิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมการะดับ
 ประถมปีที่ 6 โดยใช้เวลาในการสอนรวม 9 ชั่วโมง ผลพบว่ากลุ่มที่สอนด้วยกระบวนการกลุ่ม
 สัมพันธ์ที่ทัศนคติทางจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบสูง
 กว่ากลุ่มที่สอนด้วยวิธีธรรมการะ และหลังจากสอนไปแล้ว 1 เดือน ผลก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง

กันยา ประสงค์เจริญ (กันยา ประสงค์เจริญ 2526 : 20 - 23, 32)

ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาวินัยในตนเอง ด้านความรู้สึกรับผิดชอบของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบต่ำ จำนวน 40 คน แบบทดสอบ
 วัดวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
 จำนวน 30 ข้อ มีลักษณะเป็นสถานการณ์สั้น ๆ แสดงถึงพฤติกรรมที่บ่งถึงวินัยในตนเองด้าน
 ความรู้สึกรับผิดชอบ มีคำตอบถูกต้องเพียงคำตอบเดียว หากความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร
 KR - 20 ได้ .88

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิม
2. เด็กกลุ่มทดลองมีวินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมมาก
3. วินัยในตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

แตกต่างกัน

ส่วน ยุพา อานันท์สิทธิ (ยุพา อานันท์สิทธิ 2515 : 32, 49 - 54, 111 -

114) ทำการศึกษาผลการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Active Inquiry) ในวิชา
 วิทยาศาสตร์ ที่มีต่อความคิดแบบสอบสวน ความฉันทะทางการเรียน และความรู้สึกรับผิดชอบ
 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 68 คน แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 เป็นข้อความ 50 ข้อ ให้ตอบใช่ - ไม่ใช่ โดยอาศัยแนวและการดัดแปลงจากแบบทดสอบของ
 แคทเทล (Cattell) แคลิฟอร์เนีย (California Test) และสมิท (Smith)
 โดยแยกตัวประกอบประกอบ 6 ด้าน คือ ความเป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความคุม
 ตัวเอง เป็นที่ไว้วางใจ ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ถือศักดิ์ศรี ปรารถนาจะทำให้ดีกว่าเดิม ทำงาน

2. ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียนไทยและนักเรียนจีนในเรื่องความรู้สึก
รับนิคชอบ

3. ในกลุ่มเด็กไทย หญิงมีความรู้สึกรับนิคชอบมากกว่าชาย

ภัทรา นิคมานนท์ (ภัทรา นิคมานนท์ 2517 : 5, 24, 49 - 52) ได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับนิคชอบ วินัยในตนเอง ความ
เกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษา ชั้นปีที่ 1
และปีที่ 2 แห่งวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จำนวน 336 คน แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับนิคชอบที่ใช้เป็น
แบบทดสอบที่ วรณี วัชรธรรม สร้างไว้เมื่อปี 2515

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทั้งนักศึกษาชายและหญิง พบว่าความรู้สึกรับนิคชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ทัศนคติต่อการถือศีล 5

2. กลุ่มนักศึกษาชาย พบว่า ความรู้สึกรับนิคชอบสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง และ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. กลุ่มนักศึกษาหญิง พบว่าความรู้สึกรับนิคชอบมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเอง และมี
แนวโน้มจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเกรงใจ

สอดคล้องกับที่ กรุณา กิจชัยน์ (กรุณา กิจชัยน์ 2517 : 85) ศึกษาเกี่ยวกับ
ความมีวินัยในตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่ง
ของผู้มีวินัยในตนเอง และนอกจากนั้น ผู้มีวินัยในตนเองจะมีความรับนิคชอบมาก มีความอดทน
มีเหตุผล และมีความยึดหยุ่นในพฤติกรรมทางสังคมดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเอง และ วรณวิภา
ทองงอก (วรณวิภา ทองงอก 2517 : 9) พบว่า วินัยในตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่
ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน เนื่องจากมีความตั้งใจจริง บุคคล
ที่มีวินัยในตนเองต้อง เป็นบุคคลที่เข้มแข็ง และมีความมั่นคงในจิตใจ มีความรับนิคชอบในหน้าที่
การงาน สำหรับ สืบศักดิ์ สาธร (สืบศักดิ์ สาธร 2521 : 44) ก็ได้ศึกษาพบว่า
นักเรียนที่มีความรับนิคชอบสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียน โดยใช้ชุดการเรียนด้วย

ตนเองสูงกว่า นักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่ำ

เช่นเดียวกับ สบโชค พูลนาม (สบโชค พูลนาม 2523 : 22 - 45) ได้ศึกษาผลของความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 886 คน แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบมาจาก วรณี วัชรธรรม จำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยวิธีแอลฟาโคเอฟีเชียน เท่ากับ .915 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และความรู้สึกรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์อีกด้วย

ส่วน ประมต เล็กสวาสดี (ประมต เล็กสวาสดี 2517 : 95 - 105) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึงบุญน พุทธกรรมค่านความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ และพบว่าในค่านความรู้สึกรับผิดชอบนั้น เด็กหญิงจะมีความรู้สึกชอบมากกว่าเด็กชาย ส่วนเด็กที่เป็นลูกคนแรก จะมีความรู้สึกชอบมากที่สุด และเด็กที่ได้รับการรักมากจะมีความรู้สึกชอบมากกว่าเด็กที่ได้รับการรักน้อย

เกื้อกูล ทาสีหิ (เกื้อกูล ทาสีหิ 2514 : 82 - 84, 123) ศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน พบว่า ความรับผิดชอบสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอารมณ์ ความเป็นระเบียบแบบแผน ความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการควบคุมทางจิตใจ และความสามารถในการบังคับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา พบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีความรับผิดชอบสูงจะมีความมั่นคงทางอารมณ์ บังคับตัวเองได้มีระเบียบวินัย นอกจากนี้ความสามารถในการรับผิดชอบยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตองการผลสัมฤทธิ์ (ปรางมีต สุขอุคม 2517 : 76 - 89)

สำหรับอภิสิทธิ์ วงษา (อภิสิทธิ์ วงษา 2517 : 53 - 54) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำ พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ อารีย์ เศรษฐชัย ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหา

เฉพาะหน้า ความรู้สึกรับนิชอบ และเชื่อมั่นในตนเอง ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาคณะเฉพาะหน้า ความรู้สึก
รับนิชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันในทางบวก (อารีย์
เศรษฐชัย 2520 : 47 - 48)

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความรับนิชอบ พอจะสรุปได้ว่า ได้มีการ
วิจัยเกี่ยวกับความรับนิชอบอย่างกว้างขวางในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรับนิชอบกับ
บุคลิภาพลักษณะอื่น ๆ การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับนิชอบของนักเรียนที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดู การศึกษา สติปัญญา และเชื้อชาติต่าง ๆ กัน ผลการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีต่อ
ความรับนิชอบ ทักษะคติสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับความรับนิชอบ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดความ
รับนิชอบส่วนใหญ่ก็เหมือนกันและเลียนแบบกันในรูปแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน (Rating
Scale) จะเห็นว่าไม่มีการวิจัยด้านการสร้างเครื่องมือวัดจริยธรรมด้านความรับนิชอบโดยตรง
ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยขึ้น โดยมุ่งที่จะให้ได้เครื่องมือวัดจริยธรรมด้านความรับนิชอบที่เหมาะสม
และเป็นประโยชน์สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน.

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดยะลาทั้งสิ้น จำนวน 1,011 คน จากโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียน 29 ห้องเรียน ซึ่งกระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง ปันนังสตา เบตง ยะหา และ รามัน

ได้ทำการสุ่มห้องเรียนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองเครื่องมือ ดังนี้

1. สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 260 คน
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 272 คน
3. กลุ่มตัวอย่างที่เหลือจากการทดลอง 2 ครั้ง จะใช้ในการหาคุณภาพและเกณฑ์

สำหรับตีความหมายของคะแนน จำนวน 479 คน

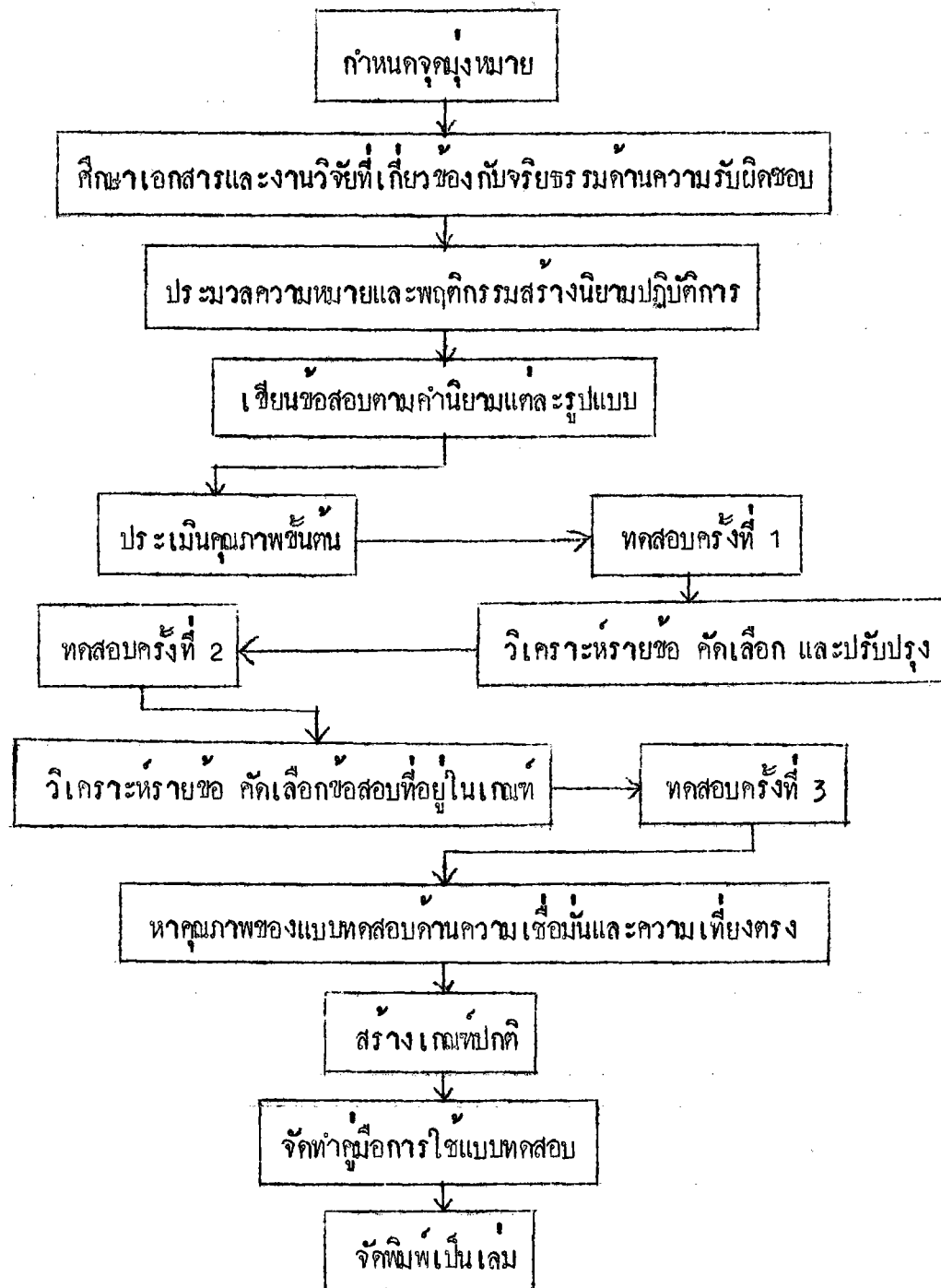
ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และครั้งที่ใช้ในการ
ทดลองจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนในการสอบ		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
เมือง	คณะราษฎรบำรุง	2 (84)	3 (131)	7 (264)
	สตรียะลา	1 (43)	2 (72)	3 (109)
บันนังสตา	บันนังสตาวิทยา		2 (40)	
เบตง	เบตง "วีระราษฎร์ประสาน"	2 (61)		3 (90)
ยะหา	ยะหาศิริยานุกูล	1 (41)	1 (29)	
รามัน	รามันศิริวิทย	1 (31)		1 (16)
	รวม	7 (260)	8 (272)	14 (479)

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้น ดังแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นของการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบนั้น ได้เริ่มดำเนินการลำดับขั้น (ภาพประกอบ 1) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบวางแผนการสร้างแบบทดสอบ ตลอดจนนำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมผลวิเคราะห์ปรับปรุงให้ดีขึ้น จนกระทั่งถึงการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
เกี่ยวกับความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง

2. วางแผนการสร้างแบบทดสอบ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ความหมายและ
ขอบข่ายของจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ รวมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ จาก
แบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศ โดยเฉพาะแบบทดสอบต่อไปนี้

1. Gordon Personal Profile ของ Leonard V. Gordon.
2. Behavior Preference Record ของ Hugh B. Wood.
3. Measurement of Consideration and Responsibility
ของ Henry Clay Smith.
4. The California Personality Inventory ของ
Harrison G. Gough.
5. High School Personality Questionnaire ของ
Raymond B. Cattell.
6. Study - Habits Inventory ของ C. Gilbert Wrenn.

2.2 รวบรวมความหมาย ขอบข่าย และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3 สร้างนิยามปฏิบัติการของจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยยึดความหมาย ขอบข่าย และพฤติกรรมที่ประมวลได้ในข้อ 2.2

2.4 สร้างตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ กับ ความรู้สึก (Affective Domain)

3. การสร้างเครื่องมือแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อความ จำนวน

62 ข้อ แยกวัดแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 17 ข้อ
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 12 ข้อ
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จำนวน 13 ข้อ
4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสถานการณ

จำนวน 33 ข้อ แยกวัดแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 8 ข้อ
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 6 ข้อ
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จำนวน 7 ข้อ
4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 12 ข้อ

ลักษณะของข้อสอบทั้งสองตอนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 3 ตัวเลือก คือ ตอบรับ, ตอบปฏิเสธ และไม่แน่ใจ การให้คะแนนสำหรับข้อคำถามทางบวกจะได้ 3, 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนข้อคำถามทางลบจะได้คะแนน 1, 3 และ 2 ตามลำดับ

4. ประเมินคุณภาพขั้นต้นของแบบทดสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทาง คำนจวิทยาและวัฒน การศึกษาตรวจสอบ (Face Validity)

5. ทดลองสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน

6. วิเคราะห์ข้อสอบจากการสอบครั้งที่ 1 เพื่อ

6.1 หาจุดบกพร่องของแบบทดสอบ เช่น การใช้ภาษาในข้อคำถาม การดำเนินการสอบ

6.2 หาเวลาจำกัด (Time Limit) ในการให้นักเรียนทำแบบทดสอบ โดยใช้เวลาซึ่ง จำนวน 90 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนทำเสร็จ

6.3 หาอำนาจจำแนกของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t - test เพื่อคัดเลือกข้อที่ดี คือข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ .05 และ .01 พร้อมทั้งปรับปรุงข้อที่ไม่ดีในแต่ละคน

6.4 คัดเลือกข้อสอบที่ไม่สามารถปรับปรุงได้ทั้ง และปรับปรุงข้อสอบให้ดีขึ้น โดยให้จำนวนข้อสอบเพียงพอกับการสอบครั้งต่อไป

7. ทดลองสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงจากการทดลองสอบครั้งที่ 1 ไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่ดี คือข้อที่มีค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ α เท่ากับ .05 และ .01

8. ทดสอบครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกจากการสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 479 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ คือหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split - half Method) และหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบสองวิธีคือ วิธีแรกหาความเที่ยงตรงตามสภาพโดยใช้สหสัมพันธ์แบบจัดอันดับ (Rank Correlation) และวิธีที่สอง หาความเที่ยงตรงตามโครงสร้างโดยการเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบกับกลุ่มที่ไม่มีความรับผิดชอบ โดยใช้วิธี t - test (Known - Group Technique) ซึ่งกลุ่มนักเรียนดังกล่าวได้รับการคัดเลือกโดยครูผู้สอน ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนว

9. จัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบ

10. จัดพิมพ์เป็นเล่ม

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนและนักหมาย
วัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปสอบ
2. เตรียมข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้ครูสอนทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
เสียก่อนที่จะให้นักเรียนเริ่มตนทำ
5. นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 5.1 นำแบบทดสอบไปทดสอบครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุง
 - 5.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์คัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์
 - 5.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดสอบครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 479 คน เพื่อหาคุณภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หากสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด โดยใช้สูตร
 - 1.1 คะแนนเฉลี่ย (Ferguson. 1971 : 45)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Ferguson. 1971 : 62)

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ความคลาดเคลื่อนในการวัด (Mehrens and Lehmann.

1973 : 107)

$$SE_{meas} = S_x \sqrt{1 - r_{tt}}$$

เมื่อ SE_{meas}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
S_x	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t -test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 137 - 139)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มใดคะแนนสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มใดคะแนนต่ำ
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มใดคะแนนสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มใดคะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบทดสอบในแต่ละกลุ่ม

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) ใช้สูตรของ Spearman - Brown (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 127-128)

$$r_{tt} = \frac{2 r_{hh}}{1 + r_{hh}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	r_{hh}	แทน	สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อคู่กับข้อคี่

4. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ คือความเที่ยงตรงตามสภาพและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

4.1 ความเที่ยงตรงตามสภาพ หาโดยวิธีสหสัมพันธ์แบบจัดอันดับ (Spearman rank order Correlation Coefficient) (ลวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 87)

$$\rho = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ	ρ	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	D	แทน	ความแตกต่างของอันดับ
	N	แทน	จำนวนคู่

4.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง หาโดยวิธี Known - Group
Technique ในการเปรียบเทียบ ใช้ t - test (สุนันท์ ศลโกสุม 2524 : 289)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	Distribution t
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5. หาค่าคะแนนที่ปกติ โดยนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็น
คะแนนที่ปกติ (Garrett. 1967 : 467)

6. หาความเที่ยงตรงตามสภาพเฉลี่ย โดยวิธี Fisher's Z Transformation
(Edward. 1957 : 133)

$$\bar{Z} = \frac{\sum (N - 3) (Z')}{\sum (N - 3)}$$

เมื่อ	Z'	แทน	คะแนนมาตรฐานที่แปลงมาจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\bar{Z}$	แทน	Z' เฉลี่ย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SE _{meas}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
r _{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T - score)
X ₁	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน
X ₂	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบในการกระทำ ของตน
X ₃	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง
X ₄	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
- 1.2 การปรับปรุงข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

- 2.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
- 2.2 การคัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่

ตอนที่ 3 การทดสอบแบบทดสอบครั้งที่ 3

- 3.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
- 3.2 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละค่านและรวมทุกค่าน
- 3.3 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบในแต่ละค่าน และรวมทุกค่าน
- 3.4 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบในแต่ละค่านและรวมทุกค่าน
- 3.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบทั้งสี่ค่าน
- 3.6 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบในแต่ละค่าน และแบบทดสอบทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดจริยธรรมและความรับผิดชอบที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยค่านต่าง ๆ 4 ค่านคือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบในการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ๆ แรกเป็นแบบทดสอบชนิดข้อความ ส่วนตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ จำนวน 99 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 คน โดยใช้เวลาในการสอบ 45 นาที แล้วนำคะแนนผลการสอบมาทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 65 คน

แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t - test ก็ปรากฏในตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ t - test ของแบบทดสอบ
 วัฏจักร รวมความรับผิดชอบชนิดขอความ เป็นรายข้อจำแนกเป็นค่าน

ข้อ	ค่านที่ 1	ข้อ	ค่านที่ 2	ข้อ	ค่านที่ 3	ข้อ	ค่านที่ 4
1	5.55	19	2.89	31	0.38*	46	4.71
2	1.28*	20	3.20	32	4.39	47	5.86
3	5.39	21	6.87	33	3.50	48	4.46
4	0.24*	22	5.39	34	5.61	49	5.14
5	1.33*	23	3.44	35	2.23	50	4.43
6	0.06*	24	3.50	36	6.25	51	6.53
7	7.81	25	4.15	37	4.83	52	2.59
8	6.64	26	6.93	38	5.36	53	5.84
9	9.52	27	5.27	39	4.32	54	5.27
10	5.01	28	5.52	40	1.57*	55	5.47
11	4.69	29	2.54	41	4.35	56	5.39
12	4.77	30	3.30	42	1.91	57	2.81
13	5.08			43	6.04	58	2.25
14	4.83			44	5.13	59	6.44
15	0.53*			45	4.32	60	7.32
16	4.81					61	5.34
17	4.74					62	6.39
18	3.19					63	7.86
						64	4.12
						65	7.56

* ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมชนิดข้อความ จำนวน 65 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.06 ถึง 9.52 ซึ่งมีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์เพียง 7 ข้อคือ ข้อ 2, 4, 5, 6, 15, 31 และ 40 รายละเอียดแยกเป็นค่านิดดังนี้

กรณีที่ 1 ความรับผิดชอบหน้าที่การงาน จำนวน 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.06 ถึง 9.52 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 5 ข้อคือ ข้อ 2, 4, 5, 6 และ 15

กรณีที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.54 ถึง 6.93 ซึ่งถึงเกณฑ์ทุกข้อ

กรณีที่ 3 ความรับผิดชอบต่อนตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 6.40 เป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อคือ ข้อ 31 และ 40

กรณีที่ 4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.25 ถึง 7.86 ซึ่งถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ตาราง 3 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t - test ของแบบทดสอบ
 วัฏจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการเป็นรายข้อ จำแนกเป็นค่าน

ข้อ	ค่านที่ 1	ข้อ	ค่านที่ 2	ข้อ	ค่านที่ 3	ข้อ	ค่านที่ 4
1	5.92	9	4.80	15	1.78	23	8.20
2	5.43	10	4.07	16	3.72	24	6.39
3	5.84	11	5.35	17	5.32	25	6.92
4	5.21	12	5.88	18	8.39	26	6.21
5	9.15	13	5.52	19	3.81	27	5.34
6	7.98	14	5.68	20	4.47	28	6.15
7	8.13			21	6.54	29	5.21
8	5.36			22	3.72	30	7.24
						31	7.25
						32	6.73
						33	6.64
						34	5.60

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัฏจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการ
 จำนวน 34 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.78 ถึง 9.15 ซึ่งถึงเกณฑ์ทุกข้อ รายละเอียด
 แยกเป็นค่านได้ดังนี้

ค่านที่ 1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง
 5.21 ถึง 9.15

คำถามที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.07 ถึง 5.88

คำถามที่ 3 ความรับผิดชอบตอตนเอง จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.78 ถึง 8.39

คำถามที่ 4 ความรับผิดชอบตอส่วนรวม จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 5.21 ถึง 8.20

1.2 การปรับปรุงข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่

จากการประเมินคุณภาพขั้นต้นของแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผลการศึกษาและจิตวิทยาตรวจสอบและทำการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งการนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งครู เป็นผู้คัดเลือกหาที่มีความรับผิดชอบสูง และมีความรับผิดชอบต่ำ จำนวนกลุ่มละ 5 คน ต่อคนหนึ่ง ๆ เพื่อตรวจสอบแต่ละข้อสามารถจำแนกนักเรียน 2 กลุ่มนี้ในแต่ละคนได้หรือไม่ ผลที่ได้รับปรากฏว่ามีข้อที่สามารถจำแนกได้เพียง 10 ข้อ จากการพิจารณาพบว่าข้อสอบที่วัดความรู้เชิงจริยธรรมทุกข้อไม่สามารถจำแนกเด็กกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำดังกล่าวได้ และมีความกำกวมไม่ชัดเจนในข้อสอบอีกหลาย ข้อจากนี้การที่ข้อสอบไม่สามารถจำแนกได้อาจมีสาเหตุมาจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาทดสอบ มีจำนวนน้อยอาจเป็นไปได้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงข้อสอบที่ไม่สามารถจำแนกเด็กกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้ โดยเปลี่ยนแปลงข้อคำถามวัดความรู้เชิงจริยธรรมเป็นวัดทัศนคติหรือพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแทน และแก้ไขข้อคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจนต่าง ๆ หลังจากจัดทำเป็นแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว จึงนำไปทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 1 ผลปรากฏว่ายังมีข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์อยู่ 7 ข้อ และพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบประมาณ 38 นาที เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อและเวลาพอเหมาะ ผู้วิจัยจึงทำการปรับปรุงข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ทุกข้อ ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 2 จึงมีข้อสอบจำนวน 99 ข้อดังนี้

กรณีที่ 1 ความรับผิดชอบหน้าที่การงาน ทัศนคติความจำนวน 18 ข้อ ทัศนสถานการณ์
จำนวน 8 ข้อ รวมเป็น 26 ข้อ

กรณีที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน ทัศนคติความจำนวน 12 ข้อ ทัศน
สถานการณ์ จำนวน 6 ข้อ รวมเป็น 18 ข้อ

กรณีที่ 3 ความรับผิดชอบตนเอง ทัศนคติความจำนวน 15 ข้อ ทัศนสถานการณ์ จำนวน
8 ข้อ รวมเป็น 23 ข้อ

กรณีที่ 4 ความรับผิดชอบโดยรวม ทัศนคติความ จำนวน 20 ข้อ ทัศนสถานการณ์
จำนวน 12 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

2.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงจากการทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 99 ข้อ ไป
ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 คน โดยใช้เวลาในการสอบ 40 นาที แล้วนำ
คะแนนผลการสอบมาทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์
ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 68 คน แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ $t - test$
ดังปรากฏในตาราง 4 และ 5 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t - test ของแบบทดสอบ
 วัฏวิธีรวมความรับผิดชอบและความ จากการศึกษาครั้งที่ 2

ข้อ	ค่าที่ 1	ข้อ	ค่าที่ 2	ข้อ	ค่าที่ 3	ข้อ	ค่าที่ 4
1	3.24	19	3.39	31	6.25	46	3.11
2	5.44	20	1.98	32	5.70	47	2.42
3	2.40	21	4.04	33	3.29	48	6.52
4	2.89	22	3.90	34	4.61	49	3.68
5	4.85	23	2.84	35	4.96	50	3.43
6	3.89	24	3.92	36	5.21	51	7.45
7	4.49	25	2.20	37	3.81	52	3.18
8	5.31	26	4.19	38	4.17	53	5.30
9	4.27	27	6.91	39	4.04	54	4.10
10	3.52	28	6.10	40	3.37	55	4.58
11	3.58	29	2.91	41	3.19	56	4.70
12	3.89	30	3.49	42	0.74	57	2.64
13	3.51			43	4.77	58	3.71
14	7.31			44	6.96	59	5.76
15	1.15			45	1.29	60	5.17
16	3.49					61	6.68
17	4.55					62	2.73
18	2.04					63	6.54
						64	3.09
						65	4.26

* ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่าค่าอำนาจจำแนก τ เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 7.45 ซึ่งไม่อยู่ในเกณฑ์ 3 ข้อ คือข้อ 15, 42 และ 45 นอกนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ค่าที่ 1 ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานมีค่า τ อยู่ระหว่าง 1.15 ถึง 7.31 โดยที่ข้อ 15 ค่า τ ที่คำนวณได้มีค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีความรับผิดชอบสูงและกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของเรามีค่า τ อยู่ระหว่าง 1.98 ถึง 6.91 ซึ่งถึงเกณฑ์ทุกข้อ ค่าที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่า τ อยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 6.96 โดยที่ข้อ 42 และ 45 มีผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่มีความรับผิดชอบสูงกับกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเป็นข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ ส่วนค่าที่ 4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่า τ อยู่ระหว่าง 2.48 ถึง 7.45 ซึ่งถึงเกณฑ์ทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ t - test ของแบบทดสอบ
วัตรียกรรมตามความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์ จากการทดลองครั้งที่ 2

ข้อ	กรณีที่ 1	ข้อ	กรณีที่ 2	ข้อ	กรณีที่ 3	ข้อ	กรณีที่ 4
1	5.07	9	4.09	15	1.30*	23	6.72
2	7.02	10	2.54	16	4.08	24	4.97
3	3.34	11	4.84	17	1.93	25	6.15
4	3.80	12	5.08	18	5.24	26	7.15
5	5.48	13	3.12	19	4.20	27	5.61
6	5.99	14	4.29	20	6.14	28	3.96
7	5.19			21	5.18	29	4.03
8	5.62			22	2.82	30	5.66
						31	4.15
						32	6.53
						33	6.71
						34	5.69

* ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ค่าอำนาจจำแนก t เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 1.30 ถึง 7.15 ซึ่งไม่อยู่ในเกณฑ์ 1 ข้อคือข้อ 15 นอกนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่กรณีที่ 1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.34 ถึง 7.02 กรณีที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.54 ถึง 5.08 กรณีที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.30 ถึง 6.14 โดยที่ข้อ 15 มีค่า t ไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ ส่วนค่าที่ 4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.96 ถึง 7.15

2.2 การคัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่

จากการวิเคราะห์แบบทดสอบครั้งที่ 2 ทำให้เห็นว่าถึงแม้จะมีการประเมินคุณภาพขั้นต้น การทดสอบครั้งที่ 1 และทำการวิเคราะห์พร้อมทั้งปรับปรุงแล้วก็ตาม จากการทดสอบครั้งที่ 2 ยังมีข้อสอบบางข้อที่ค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงคัดทิ้งไป ดังนั้นในการทดสอบครั้งที่ 3 จึงมีจำนวนข้อสอบ 95 ข้อ แยกเป็นค่าต่อไปนี้

ค่าที่ 1 ข้อสอบวัดความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานชนิดข้อความ จำนวน 17 ข้อ ชนิดสถานการณ์ จำนวน 8 ข้อ รวมเป็น 25 ข้อ

ค่าที่ 2 ข้อสอบวัดความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองชนิดข้อความ จำนวน 12 ข้อ ชนิดสถานการณ์ จำนวน 6 ข้อ รวมเป็น 18 ข้อ

ค่าที่ 3 ข้อสอบวัดความรับผิดชอบต่อตนเอง ชนิดข้อความ จำนวน 13 ข้อ ชนิดสถานการณ์ จำนวน 7 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ

ค่าที่ 4 ข้อสอบวัดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชนิดข้อความ จำนวน 20 ข้อ ชนิดสถานการณ์ จำนวน 12 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดสอบแบบทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เป็นการทดสอบเพื่อคัดเลือก แก้ไขและปรับปรุงแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ เพื่อรวบรวมข้อสอบที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเข้าเป็นฉบับใหม่ เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 เป็นการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวมที่สร้างขึ้นทั้งสี่ด้าน โดยพิจารณาค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพความสัมพันธ์ภายในแต่ละด้าน พร้อมทั้งสร้างเกณฑ์ปกติ เพื่อใช้ตีความหมายคะแนนผลการสอบจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ซึ่งผลการวิเคราะห์จะได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่คัดเลือกจากการทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 95 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 479 คน โดยใช้เวลาในการสอบ 35 นาที แล้วนำคะแนน ผลการสอบมาทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมี กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำกลุ่มละ 120 คน แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ $t - test$ จึงปรากฏในตาราง 6 และ 7

ตาราง 6 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ $t - test$ ของแบบทดสอบวัด
จริยธรรมด้านความรับผิดชอบอันพึงปรารถนา จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อ	ค่าที่ 1	ข้อ	ค่าที่ 2	ข้อ	ค่าที่ 3	ข้อ	ค่าที่ 4
1	6.71	18	6.17	30	5.98	43	7.56
2	6.23	19	5.48	31	8.50	44	5.60
3	7.63	20	3.91	32	5.03	45	5.33
4	4.57	21	4.89	33	4.10	46	4.25
5	6.18	22	9.61	34	3.93	47	5.08
6	6.82	23	2.44	35	7.10	48	7.13
7	5.02	24	3.43	36	8.02	49	4.10
8	3.82	25	2.34	37	3.70	50	8.69
9	7.58	26	4.51	38	6.22	51	7.02
10	3.98	27	5.71	39	4.93	52	9.04
11	5.89	28	9.14	40	6.28	53	8.14
12	5.90	29	5.69	41	7.15	54	5.41
13	5.25			42	6.34	55	8.77

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ค่าที่ 1	ข้อ	ค่าที่ 2	ข้อ	ค่าที่ 3	ข้อ	ค่าที่ 4
14	7.27					56	4.51
15	7.48					57	7.42
16	5.88					58	4.87
17	9.45					59	6.93
						60	5.85
						61	7.37
						62	5.69

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่าค่าอำนาจจำแนก τ เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 2.34 ถึง 9.61 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยที่ค่าที่ 1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีค่า τ อยู่ระหว่าง 3.82 ถึง 9.45 ค่าที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีค่า τ อยู่ระหว่าง 2.34 ถึง 9.61 ค่าที่ 3 ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีค่า τ อยู่ระหว่าง 3.70 ถึง 8.50 ค่าที่ 4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่า τ อยู่ระหว่าง 4.10 ถึง 8.77

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนกระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ t - test ของแบบทดสอบ
 วัตรียกรรมความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์ จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อ	ค่าที่ 1	ข้อ	ค่าที่ 2	ข้อ	ค่าที่ 3	ข้อ	ค่าที่ 4
1	5.14	9	4.41	15	9.91	22	5.15
2	2.52	10	7.24	16	3.51	23	3.61
3	12.35	11	3.86	17	4.88	24	7.63
4	8.65	12	8.34	18	2.89	25	6.75
5	7.59	13	2.84	19	6.02	26	5.29
6	7.86	14	7.57	20	7.14	27	7.15
7	7.35			21	8.05	28	8.68
8	7.77					29	7.44
						30	6.94
						31	4.79
						32	8.34
						33	7.84

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า ค่าอำนาจจำแนก t เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 2.52 ถึง 12.38 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ โดยที่ ค่าที่ 1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.52 - 12.35 ค่าที่ 2 ความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.84 ถึง 8.34 ค่าที่ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.89 ถึง 9.91 ค่าที่ 4 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.61 ถึง 8.68

3.2 คาสติพิพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละท่าน และรวมทุกท่าน
แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งสิ้น เมื่อนำไป
สอบกับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ได้คาสติพิพื้นฐานดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 คาสติพิพื้นฐาน ความเชื่อมั่น และความคลาดเคลื่อนในการวัดของแบบทดสอบในแต่ละท่าน
และรวมทุกท่าน

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน	N	n	$\bar{X}$	S.D.	r_{tt}	SE_{meas}
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน	479	25	57.4550	6.6889	.8937	± 2.1808
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	479	18	43.5469	4.3972	.9068	± 1.3424
ความรับผิดชอบต่อตนเอง	479	20	48.6221	4.9665	.9578	± 1.0202
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	479	32	75.4328	7.3134	.8945	± 2.3754
แบบทดสอบทั้งหมด	479	95	232.4259	18.8935	.9334	± 4.8758

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบทุกด้าน
มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และมีการกระจายของคะแนนอยู่ในช่วง 4.3972 - 7.3134
ส่วนแบบทดสอบทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 232.4259 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.8935

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละท่านมีค่าอยู่ระหว่าง .8937 ถึง .9578 ส่วนค่าความ
เชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งหมดมีค่าเท่ากับ .9334 สำหรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของแต่ละท่าน
มีค่าอยู่ระหว่าง ± 1.0202 ถึง ± 2.3754 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของแบบทดสอบทั้งหมด
มีค่าเท่ากับ ± 4.8758

3.3 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน ผู้วิจัยได้นำคะแนนผลการสอบแต่ละด้านและรวมทุกด้านมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีการเทคนิคกลุ่มที่รู้ช้อยู่แล้ว (Known - Group Technique) โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่มีความรับผิดชอบสูงกับกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่ำ ที่ได้รับการคัดเลือกจากครู ภายศาสตร์ $t - test$ ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและการทดสอบนัยสำคัญของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

แบบทดสอบวัดจริยธรรมคน	N	t
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน	96	4.1950**
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	94	4.3364**
ความรับผิดชอบต่อตนเอง	98	4.3953**
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	100	5.7209**
แบบทดสอบรวมทั้งฉบับ	110	4.1574**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบทุกด้านและรวมทั้งฉบับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยหาสหสัมพันธ์ของอันดับที่ได้จากการสอบกับเกณฑ์ที่ได้จากครู ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน	โรงเรียนที่ 1	โรงเรียนที่ 2	โรงเรียนที่ 3	รวมทั้งสาม โรงเรียน
ความรับผิดชอบหน้าที่การงาน	.466	.740	.600	.602
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	.514	.530	.462	.507
ความรับผิดชอบตนเอง	.579	.596	.599	.585
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	.630	.503	.662	.613
แบบทดสอบทั้งหมด	.455	.749	.372	.545

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ทั้งสี่ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับเกณฑ์ที่ได้จากการจัดอันดับของครู มีพิสัยตั้งแต่ .503 - .740 เมื่อพิจารณาเป็นรายโรงเรียน และเมื่อคิดรวมทุกโรงเรียนจะมีพิสัยตั้งแต่ .507 - .613 ส่วนแบบทดสอบทั้งหมดเมื่อคิดทีละโรงเรียน มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .372 - .749 และเมื่อคิดรวมทุกโรงเรียน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .545

3.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบทั้งสี่ด้าน

คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบทั้งสี่ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบทั้งสี่ด้าน

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁	1.0000	.6345**	.3779**	.3267**
X ₂		1.0000	.6563**	.3563**
X ₃			1.0000	.5722**
X ₄				1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 11 พบว่าค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านมีค่าเป็นบวกทุกค่า และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีพิสัยตั้งแต่ .3267 - .6563

3.6 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบทั้งสี่ด้าน และแบบทดสอบทั้งฉบับ

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบทั้งสี่ด้านและรวมทั้งหมดที่ได้จากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างมาสร้างเกณฑ์ปกติ ซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในจังหวัดยะลาเท่านั้น โดยสร้างเป็นเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T - score) ดังแสดงในตาราง 12 - 16

ตาราง 12 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
75	78	58	52	41	25
74	77	57	50	40	23
73	75	56	49	39	22
72	73	55	47	38	21
71	72	54	46	37	19
70	70	53	44	36	18
69	69	52	42	35	16
68	67	51	41	34	15
67	66	50	39	33	13
66	64	49	38	32	12
65	63	48	36	31	10
64	61	47	35		
63	59	46	33		
62	58	45	32	$\bar{X}$	57.46
61	56	44	30	S.D.	6.69
60	55	43	28	N	479
59	53	42	27		

* ส่วนที่ขยายออก

จากตาราง 12 พบว่า แบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมีช่วงคะแนนที่ปกติ
อยู่ระหว่าง T22 - T78

ตาราง 13 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
54	78	43	50	32	25
53	76	42	48	31	23
52	73	41	46	30	21
51	71	40	43	29	18
50	68	39	41	28	16
49	66	38	39	27	13
48	63	37	36	26	11
47	61	36	34		
46	58	35	32	$\bar{X}$	43.55
45	56	34	29	S.D.	4.40
44	53	33	27	N	479

* : ส่วนที่ขยายออก

จากตาราง 13 พบว่าแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T21 - T78

ตาราง 14 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบความรับผิดชอบตนเอง

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
60	77	48	50	36	26
59	75	47	49	35	24
58	72	46	47	34	23
57	70	45	45	33	20
56	68	44	43	32	17
55	66	43	41	31	15
54	64	42	38	30	13
53	62	41	36	29	11
52	60	40	34		
51	57	39	32	$\bar{X}$	48.62
50	55	38	30	S.D.	4.97
49	53	37	28	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

จากตาราง 14 พบว่าแบบทดสอบความรับผิดชอบตนเองมีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่
ระหว่าง T23 - T77

ตาราง 15 เกมที่ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
96	73	75	50	54	27
95	72	74	49	53	26
94	71	73	48	52	25
93	70	72	47	51	24
92	69	71	46	50	23
91	67	70	45	49	22
90	66	69	43	48	20
89	65	68	42	47	19
88	64	67	41	46	18
87	63	66	40	45	17
86	62	65	39	44	16
85	61	64	38	43	15
84	60	63	37	42	14
83	59	62	36	41	13
82	58	61	35	40	12
81	57	60	34	39	11
80	55	59	32	38	10
79	54	58	31		
78	53	57	30	$\bar{X}$	75.43
77	52	56	29	S.D.	7.31
76	51	55	28	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

จากตาราง 15 พบว่า แบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่
ระหว่าง T24 - T73

ตาราง 16 เกณฑ์ปกติของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
285	80	264	68	243	56
284	79	263	68	242	56
283	79	262	67	241	55
282	78	261	67	240	55
281	77	260	66	239	54
280	77	259	65	238	54
279	76	258	65	237	53
278	76	257	64	236	53
277	75	256	64	235	52
276	75	255	63	234	52
275	74	254	63	233	51
274	74	253	62	232	50
273	73	252	62	231	49
272	73	251	61	230	49
271	72	250	60	229	49
270	71	249	60	228	48
269	71	248	59	227	48
268	70	247	59	226	47
267	70	246	58	225	47
266	69	245	58	224	46
265	69	244	57	223	46

ตาราง 16 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
222	45	199	32	176	20
221	44	198	32	175	19
220	44	197	31	174	19
219	43	196	31	173	18
218	43	195	30	172	18
217	42	194	30	171	17
216	42	193	29	170	17
215	41	192	28	169	16
214	40	191	28	168	15
213	40	190	27	167	15
212	39	189	27	166	14
211	39	188	26	165	14
210	38	187	26	164	13
209	38	186	25	163	13
208	37	185	25	162	12
207	37	184	24	161	12
206	36	183	24	160	11
205	36	182	23	159	10
204	35	181	23	158	10
203	35	180	22		
202	34	179	22	$\bar{X}$	232.43
201	33	178	21	S.D.	18.89
200	33	177	21	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 16 พบว่า เกมปกติของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความ
รับผิดชอบทั้งฉบับในรูปแบบคะแนนที่ปกติมีพิสัยตั้งแต่ T17 - T76

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างขึ้น
3. เพื่อหาเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผลการสอบ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มาจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดยะลา ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,011 คน แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งแรก 260 คน ครั้งที่สอง 272 คน และใช้ในการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบทุกด้าน 479 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ 4 ด้าน คือ

1. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้คือ

1. คัดเลือกโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารของโรงเรียน และนัดหมายวัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปทดสอบ
 2. เตรียมข้อสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผน การดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
 3. อธิบายให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
 4. อธิบายวิธีทำให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ และเขียนชื่อ นามสกุล เรียบร้อยแล้ว จึงให้ลงมือทำแบบทดสอบ
 5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และทั้งฉบับโดยวิธีการทางสถิติ
- การทดสอบแบ่งเป็น 3 ครั้ง คือ
1. การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อสอบ
 2. การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อสอบ
 3. การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และหาเกณฑ์ปกติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ที่ได้จากการสอบ ครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่ามีการกระจาย ดังนี้
- แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ชนิดข้อความซึ่งมี จำนวน 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.06 ถึง 9.52 ส่วนชนิดสถานการณ์ ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 5.21 ถึง 9.15

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน ชนิดข้อความ ซึ่งมีจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.54 ถึง 6.93 ส่วนชนิดสถานการณ์ ซึ่งมีจำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.07 ถึง 5.88

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ชนิดข้อความ ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38 ถึง 6.40 ส่วนชนิดสถานการณ์ ซึ่งมีจำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.78 ถึง 8.39

แบบทดสอบวัดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชนิดข้อความ ซึ่งมีจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.25 ถึง 7.86 ส่วนชนิดสถานการณ์ ซึ่งมีจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 5.21 ถึง 8.20

2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบครั้งที่ 2 เมื่อได้ปรับปรุงข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่หนึ่ง นำไปทดสอบครั้งที่ 2 และนำผลมาวิเคราะห์ ได้ค่าอำนาจจำแนก และจำนวนข้อที่คัดเลือกดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ชนิดข้อความจำนวน 18 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.15 ถึง 7.31 ได้คัดเลือกไว้ 17 ข้อ ชนิดสถานการณ์จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.34 ถึง 7.02 ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 8 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน ชนิดข้อความจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.98 ถึง 6.91 ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 12 ข้อ ชนิดสถานการณ์จำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.54 ถึง 5.08 ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 12 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ชนิดข้อความจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.74 ถึง 6.96 ได้คัดเลือกไว้ 13 ข้อ ชนิดสถานการณ์จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.30 ถึง 6.14 ได้คัดเลือกไว้ 7 ข้อ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชนิดข้อความจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.48 ถึง 7.45 ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 20 ข้อ ชนิดสถานการณ์จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.96 ถึง 7.15 ได้คัดเลือกไว้ทั้ง 12 ข้อ

3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่ได้จากการทดสอบครั้งที่สาม เมื่อได้คัดเลือกข้อสอบจากการทดสอบครั้งที่สอง นำไปทดสอบครั้งที่ 3 แล้วนำมาวิเคราะห์ได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ชนิดข้อความจำนวน 17 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.82 ถึง 9.45 ชนิดสถานการณ์จำนวน 8 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.52 ถึง 12.35

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน ชนิดข้อความจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.34 ถึง 9.61 ชนิดสถานการณ์ จำนวน 6 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.84 ถึง 8.34

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนตนเอง ชนิดข้อความจำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.70 ถึง 8.50 ชนิดสถานการณ์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.89 ถึง 9.91

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชนิดข้อความจำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.10 ถึง 8.77 ชนิดสถานการณ์จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.61 ถึง 8.68

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบในการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อนตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.8937, 0.9068, 0.9578 และ 0.8945 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.9334

5. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ว่ามีความรับผิดชอบสูงกับมีความรับผิดชอบต่ำ ผลปรากฏว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดจริยธรรมแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน มีพิสัยตั้งแต่ 4.1574 – 5.7209 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความเที่ยงตรงตามสภาพ ซึ่งหาจากสหสัมพันธ์ระหว่างอันดับของคะแนนจากผลการสอบกับเกณฑ์ที่ได้จากครู ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน มีความเที่ยงตรงตามสภาพ อยู่ในช่วง .507 ถึง .613 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ แต่ละด้าน มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวกทุกค่า และมีพิสัยของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .3267 ถึง .6563 ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

7. เกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบโดยใช้ คะแนนที่ปกติ (Normalized - T - scores) ผลปรากฏดังนี้ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมี ช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T22 - T78 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T21 - T78 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T23 - T77 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T24 - T73 ส่วนแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบรวมทุกด้าน มีช่วงคะแนนที่ปกติอยู่ระหว่าง T17 - T76

อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.06 ถึง 9.15 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ต้องการ มีเพียง 7 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชนิดข้อความเท่านั้น ที่ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขหลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง หลังจากการพิจารณาค่าอำนาจจำแนก รายข้อจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบสูงกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่ำ ซึ่งอยู่ในขั้นการประเมินคุณภาพขั้นต้น และจากการพิจารณาพบว่าข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ มีสาเหตุมาจากความกำกวมในคำภาษาเป็นสำคัญ และเนื่องจากผู้เข้าสอบใช้เวลาในการทำแบบทดสอบน้อย ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรปรับปรุงข้อสอบที่ยังไม่มีคุณภาพทุกข้อ เพื่อจะได้จำนวนข้อสอบมาก ทำให้วัดได้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้สอบ เมื่อนำแบบทดสอบ

ซึ่งปรับปรุงแล้วไปทดสอบครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.74 ถึง 7.45 ค่าอำนาจจำแนกของบางข้อสูงขึ้น แต่บางข้อก็ลดลง ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงใหม่ ส่วนข้อสอบที่ยังมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จากแบบทดสอบชนิดข้อความ 3 ข้อ และชนิดสถานการณ์ 1 ข้อ เป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกจากการสอบครั้งที่ 1 ค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงคัดทิ้งแล้วรวบรวมข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับใหม่ นำไปทดสอบครั้งที่ 3 ปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.34 ถึง 12.35 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับเกณฑ์ของเอ็ดเวิร์ด (Edward. 1957 : 153) ที่กำหนดว่า ค่าอำนาจจำแนกที่ดี ควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงจะแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริงในแต่ละข้อคำถามนั้น ๆ จะเห็นได้ว่า ค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 2 ครั้งแรกมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผ่านการปรับปรุงจากครั้งแรก และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพ จากการทดสอบครั้งที่ 2 แล้ว ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใหม่ขนาดใหญ่ขึ้นด้วย จึงทำให้ค่าอำนาจจำแนกดีขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งสร้างโดย จินตนา ทองยอย ปี พ.ศ. 2525 ที่พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 2.46 ถึง 12.87 (จินตนา ทองยอย 2525 : 94) และมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ ซึ่งสร้างโดย อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ ปี พ.ศ. 2526 ที่พบว่าแบบทดสอบมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.86 ถึง 11.70 (อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ 2526 : 94) จึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ใช้ได้

2. ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ โดยแบ่งคะแนนรวมเป็นข้อคู่และข้อคี่ในแต่ละด้าน และจากคะแนนรวมทุกด้าน ได้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน อยู่ระหว่าง 0.8937 ถึง 0.9578 ซึ่งนับว่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบ Gordon Personal Profile ที่สร้างโดย Leonard V. Gordon ปี ค.ศ. 1956 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.84 ถึง 0.88 โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 (Gordon . 1954 : 21) แบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์สร้างโดย อนุวัฒน์ ตั้งสมบุญ ปี พ.ศ. 2526 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง

0.951 ถึง 0.974 (อนวัณน์ ทั้งสมบุรณ์ 2526 : 95) และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ สร้างโดย ชมพู พิงษ์ธรรม ปี พ.ศ. 2526 ซึ่งมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.8095 ถึง 0.9583 (ชมพู พิงษ์ธรรม 2526 : 80) ดังนั้น แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จึงมีคุณภาพที่เชื่อถือได้

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

3.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ซึ่งเป็นวิธีที่ครูเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่ามีคุณสมบัติสูง กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความรับผิดชอบต่ำมาตอบแบบทดสอบ แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลการสอบของทั้งสองกลุ่มโดยใช้ t - test ปรากฏได้ค่า t อยู่ระหว่าง 4.1574 ถึง 5.7209 ซึ่งค่า t ตั้งแต่ 2.358 ขึ้นไป เป็นค่าที่แสดงว่าผลการสอบของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่สร้างขึ้นสามารถจำแนกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบสูงกับนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่ำได้ หรือกล่าวได้ว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

3.2 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอันดับของผลการสอบกับอันดับซึ่งครูเป็นผู้จัด ปรากฏว่าแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.507 ถึง 0.613 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่า แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถวัดระดับความรับผิดชอบของนักเรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง ดังพิสัยที่กล่าวมาแล้วนั้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ครอนบาค (Cronbach . 1960 : 103 - 104) ที่ว่า แบบทดสอบที่สามารถแสดงถึงสภาพความเป็นจริงของผู้เข้าสอบได้สอดคล้องกับการจัดอันดับโดยการสังเกตของผู้เชี่ยวชาญแล้ว แบบทดสอบนั้นย่อมมีความเที่ยงตรงตามสภาพสูง เนื่องจากข้อมูลทั้งสองได้จัดทำในเวลาเดียวกัน และจากการศึกษาแบบทดสอบ Behavior in School Inventory สร้างโดย Youngman เมื่อปี ค.ศ. 1973 พบว่า มีความเที่ยงตรงตามสภาพ 0.53 (สุรชัย โกศิยะกุล 2526 : 107 อ้างอิงมาจาก Youngman. n.d.) และแบบทดสอบ Heston Personal

Adjustment Inventory สร้างโดย Heston เมื่อปี ค.ศ.1949 พบว่า มีความเที่ยงตรงตามสภาพ ตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.59 (Heston, 1949:27) จะเห็นว่าแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงตามสภาพใกล้เคียงกับแบบทดสอบของ Youngman และ Heston จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามสภาพที่เป็นจริง อย่างน่าเชื่อถือได้

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ แต่ละด้าน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน มีค่าเป็นบวกและแสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าแสดงว่าถ้านักเรียนมีความรับผิดชอบด้านหนึ่งก็ ก็จะมีมีความรับผิดชอบ อีกด้านหนึ่งด้วย หรือนักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านหนึ่งไม่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะมีความรับผิดชอบ อีกด้านหนึ่งไม่ดีด้วย อาจพิจารณาได้อีกประการหนึ่งว่า แบบทดสอบทุกด้านวัดโครงสร้างเดียวกัน คือวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบด้วยกัน

5. คะแนนเกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างคะแนนปกติวิสัยในรูปของคะแนนที่ปกติ เพื่อใช้เปรียบเทียบความ รับผิดชอบของนักเรียนให้เป็นหน่วยเดียวกัน ในบางด้านของแบบทดสอบคะแนนดิบกระจายไม่ครบ ทุกช่วงคะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ดังที่ อนันต์ ศรีโสภณ (อนันต์ ศรีโสภณ 2520 : 18) กล่าวว่า การสร้างเกณฑ์ปกติให้มีคะแนนดิบกระจายครอบคลุมคะแนน ที่อยู่ระหว่างคะแนนสูงสุด และต่ำสุด ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับคะแนน ที่ปกติให้กระจายครอบคลุมคะแนนดิบทุกตัว เพื่อสะดวกในการใช้และประเมินผลการสอบ

ในการประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับความรับผิดชอบของนักเรียนเป็น รายบุคคลว่าสูง - ต่ำเพียงใด ให้พิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65	และสูงกว่า	แปลว่า	มีความรับผิดชอบสูงมาก
ตั้งแต่ T55	- T65	แปลว่า	มีความรับผิดชอบสูง
ตั้งแต่ T45	- T55	แปลว่า	มีความรับผิดชอบพอใช้
เฉพาะที่ T50		แปลว่า	มีความรับผิดชอบระดับปานกลางของกลุ่ม
ตั้งแต่ T35	- T45	แปลว่า	มีความรับผิดชอบต่ำ
ตั้งแต่ T35	และต่ำกว่า	แปลว่า	มีความรับผิดชอบต่ำมาก

ดังนั้น ถ้ามีผู้ตอบแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ได้คะแนน
 คิบบ 71 จากเกณฑ์ปกติจะเห็นว่าได้คะแนนที่ปกติ เป็น T72 จักว่า นักเรียนผู้นั้นมีความ
 รับผิดชอบต่อหน้าที่การงานสูงมาก ถ้าได้คะแนนรวมทั้งฉบับเป็น 215 คะแนน จากเกณฑ์ปกติ
 จะได้คะแนนที่ปกติเป็น T41 จักว่า นักเรียนผู้นั้นมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา
 เท่านั้น ดังนั้น ในการนำแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไปใช้กับนักเรียนในระดับ
 อื่นหรือท้องถิ่น จึงควรจะทำการหาเกณฑ์ปกติเสียใหม่
2. ในการนำแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบไปใช้ ควรใช้ควบคู่กับการ
 สังเกต การสัมภาษณ์ตัวนักเรียนด้วย จะช่วยให้บิดา มารดา ครู ผู้ปกครอง สามารถ
 พินิจพิจารณา และพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่อยู่ในความปกครองได้ดียิ่งขึ้น
3. ควรจะได้มีการสร้างหรือพัฒนาแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านอื่น ๆ เช่น ความ
 เมตตา กรุณา ความเสียสละ เป็นต้น เพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการส่งเสริมด้านจริยธรรม
 แก่นักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น.

புத்தகங்கள்

บรรณานุกรม

กฤษณา กิจขันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่อมั่นภายในภายนอก และคุณธรรมแห่ง
พลเมืองดี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517,
112 หน้า อักส่าเนา

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ "จริยธรรมในสังคมไทย" รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2522, 251 หน้า

ก้อ สวัสดิ์พาณิชย์ นานูเนลิยว สุมาวงศ์ และเชื้อ สาริมาณ จิตวิทยาตำราชุดक्रमมัธยมศึกษา
ของครูสภา วิชาครูตอน 3 องค์การค้ำของครูสภา 2512, 270 หน้า

กันยา ประสงค์เจริญ ผลการใช้เทคนิคแม่แบบ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรู้สึกับผิดชอบ
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 85 หน้า
อักส่าเนา

การฝึกหัดครู , กรม หนวยศึกษานิเทศก์ โครงสร้างของคุณลักษณะของจริยธรรม ม.ป.ท. 2522
อักส่าเนา

เกื้อกุล ทาสีหิ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัวที่มีฐานะ
ทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 186 หน้า
อักส่าเนา

จรรจา สุวรรณทัต ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 :
พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2521, 110 หน้า

จิตรนาถ กิรติเสวี ความสัมพันธ์ระหว่างความมีน้ำใจของครู ความรู้สึกกับผิดชอบ พฤติกรรมความเป็นผู้นำ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการฝึกสอนของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยครูสงขลา ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516, 98 หน้า
อักส่าเนา

จินตนา ทองย้อย การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของเยาวชนที่ทำผิดกฎหมาย ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 190 หน้า อักส่าเนา

ชงค์ วงษ์จันทร์ "การปลูกฝังเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐาน" ศึกษา 26 บรรณานุกรม การประชุม
 สันมนาศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการเขตทั่วราชอาณาจักร ประจำปีงบประมาณ 2526 :

12 - 18 พฤศจิกายน 2525

ชม ภูมิภาค "การปลูกฝังจริยธรรม" ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2(1) : 14 - 18 มิถุนายน - ธันวาคม 2520

ชมพู พึ่งธรรม การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร ปรินญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2526, 157 หน้า อักสำเนา

ชวาล แพทย์กุล คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงพิมพ์คุรุสภา 2520, 59 หน้า

ชวาล แพทย์กุล และคณะ หลักสูตรอบรมพิเศษวิชาการวัดระยะสั้น สำนักทดสอบ วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 102 หน้า

ชัยวัฒน์ อัทธพันธ์ จริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะมนุษยศาสตร์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง 2520, 228 หน้า

โชติ เพชรชื่น "การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมจริยธรรม" การวัดผลการศึกษา 2 : 23 - 28
 กันยายน - ธันวาคม 2524

ชำนานู นิสารัตน์ หนังสือเรียนสังคมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ไทยวัฒนาพานิช
 2524, 88 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา ไทยวัฒนาพานิช
 2524, 130 หน้า

นิคม ตั้งคพิภพ การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียนวัยรุ่น ที่มาจากครอบครัวไทยและจีน ปรินญาพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2516, 125 หน้า อักสำเนา

ประนต เล็กสวาสัก ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การฟังผู้อื่น พฤติกรรมด้านความ
เป็นผู้นำ และความรู้สึกับผิดชอบ ปรินญาพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2517, 117 หน้า อักสำเนา

ประเทิน มหาพันธ์ คู่มืออบรมนักเรียน วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ม.ป.ป., 60 หน้า

ปราณี สุขอุดม การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิจ และบุคลิกภาพระหว่างคนไทยกับคนจีน

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 103 หน้า อัดสำเนา

พนัส หันนาคินทร์ "การสร้างจริยธรรมให้แก่คนไทย" แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย

เอกสารการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย : 122 - 127 มกราคม 2523

พิจิตร พงษ์จินดากร การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกัน

โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2525, 160 หน้า อัดสำเนา

ภัทรา นิคมานนท์ ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบวินัยในตนเอง

ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ประสานมิตร 2517, 87 หน้า อัดสำเนา

บัญญัติ บุญนาค การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิจของนิคมารคา กับบุคลิกภาพของเด็กใน

พระนคร และต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 172 หน้า

อัดสำเนา

มาโนชญ์ ตัณฑวณิช "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ" คุรุปริทัศน์ 5(9) :

41 - 48 กันยายน 2523

ยุพา อานันท์สิทธิ์ การศึกษามูลการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Active Inquiry)

ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่ต่อความคิดแบบสอบสวน ความฉันทะทางการเรียน และความรู้สึกรับผิดชอบ

ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 140 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีติการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

ละออ การุณยวณิช "ความรู้สึกรับผิดชอบการสอนตั้งแต่เด็ก" จุลสารสมาคมการศึกษาฉบับที่ 8

สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2505, 68 หน้า

ละเมียด ลิ้มอักษร "ประชาธิปไตยในโรงเรียน" ประชาศึกษา 11 : 6 - 16 มิถุนายน 2517

วรรณวิภา ทองเอก ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

และการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ประสานมิตร 2517, 87 หน้า อัดสำเนา

วรรณิ์ ภัทรรณ การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์และความรู้สึกรับผิดชอบ
ของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร 2515, 70 หน้า อักสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3
 เรือนอักษรการพิมพ์ 2524, 153 หน้า

วิริยะ บุญยะนิวาสน์ การเปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการสอน
แบบธรรมดา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523,
 145 หน้า อักสำเนา

วีระ บำรุงรักษ์ "จริยวิทยา" แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย เอกสารประกอบการประชุม
 ทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย : 131 - 139 มกราคม 2523

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี จิตศาสตร์ศึกษา พิธีพัฒนา 2525, 142 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 รุ่งศิลป์การพิมพ์
 2523, 113 หน้า

สงบ ลักษณะ "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย" การวัดผลการศึกษา 2 : 29 - 57 มกราคม-
 ธันวาคม 2524

สบโชค พูลนวม ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 63 หน้า อักสำเนา

สมพงศ์ ตีรพัฒน์ ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึก
รับผิดชอบ ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 58 หน้า
 อักสำเนา

สมศักดิ์ ชินพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรับรู้
และนิมภาพแห่งตน ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2523, 99 หน้า อักสำเนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพประชากรไทย แพรวพิทยา 2514 , 227 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา การสอนเพื่อตอบสนองสมรรถภาพมนุษย์ 2523, อักสำเนา
คู่มือลูกโป่งและสร้างเสริมภาณินมพื้นฐานเรื่องความรู้สึก ม.ป.ป., 170 หน้า
 อักสำเนา

สามัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา ทดลองรูปแบบการสอนจริยธรรม แบบปรับพฤติกรรม
และสร้างเสริมเจตคติในนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของเขตการศึกษา 3

2525, อัสสัเนา

สโรช บัวศรี "จริยธรรมในสังคมไทย" รายงานสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2522, 251 หน้า

สืบศักดิ์ สาร เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่างกันโดยการเรียนจากชุดการเรียน
ด้วยตนเอง และจากการสอนปกติ ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2521, 47 หน้า อัสสัเนา

สุนทร โคมิน และสนธิ สมัครการ กานิยมและระบบกานิยมไทย : เครื่องมือในการสำรวจวัด

สำนักวิจัยสถาบันมดิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2522, 338 หน้า

สุนันท์ สลโกสม การวัดผลการศึกษา โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2524, 314 หน้า

สุรัช โกลิยะกุล การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการปรับตัวสำหรับนักเรียน ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกำแพงเพชร ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2526, 163 หน้า อัสสัเนา

แสง จันทรงาม "การสอนจริยธรรมในโรงเรียน" รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย

หน้า 219 - 221 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2522

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

ฉบับที่ 5 สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษาจำกัด ม.ป.ป., 369 หน้า

รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน โรงพิมพ์การศาสนา 2522, 251 หน้า

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบปี 2524 ของ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2525 หน้า 36

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน 5 ปี 2525 - 2529 โรงพิมพ์การศาสนา 2525, 162 หน้า

อนันต์ ศรีโสภณ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2520, 251 หน้า

อนุমানราชธน , พระยา ชาติ - ศาสนา - วัฒนธรรม พระนครบรรณาการ 2516, 456 หน้า

อนุวัฒน์ ตั้งสมบูรณ์ การสร้างแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใน

เขตกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2526, 125 หน้า อักสำเนา

อภิสิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกกับนิคชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำ

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก ปริญญาโท

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 69 หน้า อักสำเนา

อารีย์ เศรษฐชัย ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึก

รับนิคชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 71 หน้า

อักสำเนา

อานวย ทะพังกแก และชยันต์ วรธนะภูติ "ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา"

รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2522 หน้า 191 - 192

Breckenridge, Marian Edgar. Child Development. London, W.B. Saunders Company, 1955. 497 p.

Brown, R. Social Psychology. New York, The Free press, 1968. p. 412

Browne, C.G. and Thomas S. Cohn. The Study of Leadership. Illinois, The Interstate printer and Publishers, Inc., 1958. 478 p.

Cattell, Raymond B. Manual for the Jr.-Sr. High School Personality Questionnaire "HSPQ" Form A. Illinois, the Institute for Personality and Ability Testing, 1963.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. New York, Harper & Brothers, 1960. 650 p.

Edward, Allen L. Technique of Attitude Scale Construction. New York, Appleton - Century - Crofts, Inc., 1957. 256 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill, Inc., 1971. 495 p.

✓ Flaherty, Rita M. and Reutzel Eileen. "Personality Traits of High and Low Achievers in College," The Journal of Educational Research. 58 : May - June, 1965.

Flippo, Edwin B. Management : A Behavioral Approach. Allyn and Bacon, 1966. 562 p.

Freud, Sigmund. An Outline of Psychoanalysis. New York, W.W. Norton Co., 1944. 358 p.

Funk and Wagnalls. New Standard Dictionary of the English Language. V. 2. New York, Funk and Wagnalls, 1961. 1905 p.

Garrett, Henry E. Statistic in Psychological and Education. New York David McKay Company, Inc., 1967. 491 p.

Gordon, Leonard V. Gordon Personal Profile. Test Booklet and Manual New York, Brace C World, 1954. 27 p.

Hoffman, Martin L. "Moral Development," Carmichael's Manual of Child Development. Vol. 2, 3 rd.ed., John Willey and Sons Inc., 1970. p. 261 - 360.

Hurlock, Elizabeth B. Child Development. 6 th.ed., New York, McGraw - Hill Book Company, 1978. 776 p.

Jeffreys, M. Personal value in the modern world. Harmondsworth, Middlesex Penquin Books, 1962. 174 p.

John, Harold E. Personality Development in Children. Austin, University of Texas Press, 1960. 171 p.

Kay, W. Moral Development. London, George Allen and Unwin. Ltd., 1970. 383 p.

Kohlberg L. "Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach," in Moral Development and Behavior. ed. by Thomas Lickona, p. 29 - 53, New York, Holt Rinchart and Winston, 1976.

Lawshe, C.H. Principles of Personal testing. McGraw-Hill Books, Company, 1966. 427 p.

Lickona, Thomas ed. Moral Development and Behavior. New York, Holt Rinchart and Winston, 1976. 430 p.

- Lindgrend, Henry Clay. Psychology. New York, John Willey & Sons Inc., 1960. 560 p.
- < McClelland, David C. The Achievement Motive. New York, Applaton - Century Croffs Inc., 1953. 428 p.
- Mehrens, William A. and Irwin J. Lehmann. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. New York, Holt Rinchart and Winston, 1973. 718 p.
- Piaget, Jean. The Moral Judgement of the Child. New York, Collier Books, 1962. 410 p.
- Peck, R.F. and Havighurst, R.J. Child Development and Personality. New York, John Willey & Sons Inc., 1963. 237 p.
- Sears, R.R., E.E. Maccoby and H. Levin. Pattern of Child Rearing. New York, Paterson and Company, 1975. 547 p.
- Skinner, B.F. Beyond Freedom and Dignity. New York, Alfred a Knopt, 1971. 225 p.
- Siedman, Jerome M. The Child : A Book of Reading. New York, Holt Rinchart and Winston, 1962. 674 p.
- Smith, Jay M. and Lusterman, Don - David. The Teacher as Learning Facilitator Psychology and the Educational Process. California, Wadsworth, 1979.
- Watson, Charles, G. "The California Psychological Inventory as a Predictor of Academic Achievement in Normal and Maladjusted Colleged Males," The Journal of Educational Research. September, 1969.
- Wiggins, Jerry S. and others. The Psychology of Personality Reading. Addison. Wesley, 1971. 705 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าสถิติจากผลการสอบครั้งที่ 1 – 3

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความ
รับผิดชอบ ชนิดข้อความ จากการทดสอบครั้งที่ 1

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.59	.31	1.96	.49	5.55	20	2.91	.15	2.55	.66	3.20
2	1.71	.71	1.53	.66	1.28	21	2.94	.09	2.17	.74	6.87
3	2.89	.09	2.37	.52	5.39	22	2.94	.06	2.41	.56	5.39
4	1.60	.56	1.57	.59	0.24	23	2.78	.26	2.40	.56	3.44
5	1.89	.79	1.69	.68	1.33	24	2.63	.29	2.20	.69	3.50
6	1.88	.61	1.81	.75	0.06	25	2.35	.48	1.81	.62	4.15
7	2.69	.34	1.72	.67	7.81	26	2.69	.34	1.92	.69	6.93
8	2.75	.44	1.88	.70	6.64	27	2.79	.20	2.20	.60	5.27
9	2.91	.12	1.71	.93	9.52	28	2.71	.24	2.05	.70	5.52
10	2.46	.41	1.85	.57	5.01	29	2.29	.61	1.92	.76	2.54
11	2.57	.44	1.91	.87	4.69	30	2.35	.76	1.85	.79	3.30
12	2.39	.58	1.71	.74	4.77	31	1.55	.44	1.51	.53	0.38
13	2.92	.10	2.40	.59	5.08	32	2.37	.58	1.72	.83	4.39
14	2.82	.25	2.23	.71	4.83	33	2.88	.23	2.52	.50	3.50
15	1.88	.64	1.80	.76	0.53	34	2.71	.27	2.04	.64	5.61
16	2.31	.65	1.61	.71	4.81	35	2.37	.55	2.04	.83	2.23
17	2.54	.31	1.97	.62	4.74	36	2.85	.20	2.14	.65	6.25
18	2.78	.23	2.43	.56	3.19	37	2.82	.21	2.27	.61	4.83
19	2.98	.01	2.80	.26	2.89	38	2.99	.02	2.54	.44	5.36

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
39	2.80	.25	2.28	.70	4.32	53	2.80	.19	2.11	.72	5.84
40	2.05	.86	1.80	.75	1.57	54	2.75	.22	2.17	.58	5.27
41	2.95	.04	2.52	.59	4.35	55	2.71	.30	2.08	.57	5.47
42	2.42	.65	2.14	.71	1.91	56	2.91	.08	2.38	.52	5.39
43	2.74	.23	2.01	.61	6.40	57	2.95	.08	2.71	.43	2.81
44	2.94	.06	2.41	.62	5.13	58	2.86	.21	2.65	.39	2.25
45	2.39	.52	1.78	.73	4.32	59	2.82	.25	2.06	.56	6.44
46	2.97	.03	2.57	.44	4.71	60	2.79	.26	1.91	.68	7.32
47	2.99	.02	2.45	.53	5.86	61	2.71	.34	2.05	.67	5.34
48	2.65	.33	2.07	.57	4.46	62	2.43	.41	1.68	.50	6.39
49	2.98	.01	2.46	.66	5.14	63	2.92	.07	2.20	.47	7.86
50	2.85	.16	2.35	.64	4.43	64	3.00	0	2.65	.48	4.12
51	2.65	.19	2.15	.54	6.53	65	2.89	.16	2.00	.75	7.56
52	2.76	.19	2.51	.41	2.59						

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอ่านจากแจกเป็นรายข้อ ของแบบทดสอบ วัดความรู้ความเข้าใจของ
นักศึกษาการณ จากบททดสอบครั้งที่ 1

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.91	.08	2.37	.45	5.92	18	2.85	.19	1.92	.60	8.39
2	2.94	.06	2.40	.59	5.43	19	2.86	.25	2.43	.59	3.81
3	2.71	.33	1.95	.76	5.84	20	2.78	.29	2.23	.71	4.47
4	2.75	.31	2.12	.64	5.21	21	2.81	.65	2.03	.65	6.54
5	2.80	.19	1.78	.61	9.15	22	2.48	.65	1.94	.71	3.72
6	2.83	.21	1.97	.56	7.98	23	2.97	.03	2.11	.69	8.20
7	2.94	.09	2.09	.62	8.13	24	2.88	.17	2.12	.73	6.39
8	2.69	.31	2.01	.73	5.36	25	2.95	.08	2.20	.67	6.92
9	2.20	.73	1.52	.57	4.80	26	2.75	.25	2.01	.67	6.21
10	2.74	.32	2.25	.63	4.07	27	2.66	.38	1.94	.67	5.34
11	2.83	.24	2.18	.71	5.35	28	2.77	.24	2.06	.62	6.15
12	2.68	.39	1.95	.61	5.88	29	2.68	.38	2.01	.67	5.21
13	2.78	.29	2.12	.64	5.52	30	2.91	.15	2.06	.75	7.24
14	2.62	.36	1.87	.73	5.68	31	2.91	.12	2.12	.64	7.27
15	2.11	.69	1.83	.73	1.78	32	2.86	.15	2.06	.77	6.73
16	2.83	.24	2.40	.65	3.72	33	2.85	.16	2.06	.75	6.64
17	2.71	.49	2.00	.66	5.32	34	2.77	.34	2.09	.62	5.60

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
 ทัศนคติความ จากการทดสอบครั้งที่ 2

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.52	.40	2.16	.41	3.24	19	3.00	0	2.81	.22	3.39
2	2.54	.49	1.81	.75	5.44	20	2.91	.17	2.71	.39	1.98
3	2.79	.19	2.38	.54	2.40	21	2.91	.11	2.57	.37	4.04
4	2.18	.53	1.82	.47	2.89	22	2.85	.13	2.53	.34	3.90
5	2.63	.41	2.06	.53	4.85	23	2.81	.19	2.56	.34	2.84
6	2.29	.59	1.78	.59	3.89	24	2.53	.37	2.07	.55	3.92
7	2.47	.67	2.00	.75	4.49	25	2.31	.54	2.02	.67	2.20
8	2.38	.66	1.65	.65	5.31	26	2.59	.51	2.07	.52	4.19
9	2.76	.33	2.09	.71	4.27	27	2.72	.29	1.93	.61	6.91
10	2.56	.34	2.16	.53	3.52	28	2.76	.21	2.12	.55	6.10
11	2.24	.78	1.72	.62	3.58	29	2.37	.50	1.98	.67	2.91
12	2.28	.68	1.75	.58	3.89	30	2.25	.73	1.75	.67	3.49
13	2.87	.15	2.53	.49	3.51	31	2.71	.33	1.96	.82	6.25
14	2.85	.19	2.09	.56	7.31	32	2.48	.49	1.75	.64	5.70
15	2.00	.75	1.84	.61	1.15	33	2.84	.23	2.50	.49	3.29
16	2.32	.67	1.84	.64	3.49	34	2.63	.29	2.12	.55	4.61
17	2.50	.43	1.44	.59	4.55	35	2.46	.55	1.81	.61	4.96
18	2.74	.26	2.54	.34	2.04	36	2.85	.19	2.35	.44	5.21

ตาราง 3 (ต่อ)

No	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	No	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
37	2.72	.35	2.28	.56	3.81	52	2.75	.25	2.42	.46	3.18
38	2.33	.09	2.56	.43	4.17	53	2.73	.29	2.13	.56	5.30
39	2.78	.35	2.29	.63	4.04	54	2.76	.21	2.32	.58	4.10
40	1.93	.76	1.47	.49	3.37	55	2.69	.27	2.22	.44	4.58
41	2.97	.03	2.73	.35	3.19	56	2.91	.08	2.51	.40	4.70
42	2.38	.66	2.23	.65	0.74	57	2.96	.04	2.78	.26	2.64
43	2.72	.20	2.25	.46	4.77	58	2.91	.14	2.57	.43	3.71
44	2.91	.14	2.13	.71	6.96	59	2.87	.15	2.25	.64	5.76
45	2.34	.55	2.16	.71	1.29	60	2.62	.43	1.96	.64	5.17
46	2.98	.01	2.78	.28	3.11	61	2.71	.27	1.98	.52	6.68
47	2.89	.09	2.71	.33	2.42	62	2.38	.42	2.06	.53	2.73
48	2.63	.27	2.01	.34	6.52	63	2.85	.13	2.23	.48	6.54
49	2.97	.06	2.65	.47	3.68	64	2.94	.12	2.66	.38	3.09
50	2.73	.23	2.41	.54	3.43	65	2.79	.23	2.34	.55	4.26
51	2.91	.08	2.23	.48	7.45						

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของ แบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ
ชนิดสถานการณ์ จากการทดสอบครั้งที่ 2

ข้อ ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.88	.10	2.47	.34	5.07	18	2.71	.39	2.09	.56	5.24
2	2.90	.15	2.07	.78	7.02	19	2.89	.18	2.47	.52	4.20
3	2.58	.43	2.15	.69	3.34	20	2.84	.19	2.15	.66	6.14
4	2.60	.45	2.13	.59	3.80	21	2.75	.28	2.10	.78	5.18
5	2.65	.38	1.98	.61	5.48	22	2.40	.66	2.00	.68	2.82
6	2.84	.17	2.25	.48	5.99	23	2.94	.09	2.31	.51	6.72
7	2.78	.23	2.17	.62	5.19	24	2.82	.27	2.25	.64	4.97
8	2.77	.27	2.06	.80	5.62	25	2.94	.08	2.31	.63	6.15
9	2.28	.65	1.69	.75	4.09	26	2.72	.38	1.88	.55	7.15
10	2.59	.54	2.26	.56	2.54	27	2.68	.43	2.03	.48	5.61
11	2.91	.14	2.39	.63	4.84	28	2.60	.45	2.10	.63	3.96
12	2.60	.42	2.03	.45	5.08	29	2.68	.40	2.22	.47	4.03
13	2.71	.33	2.34	.61	3.12	30	2.82	.27	2.17	.62	5.66
14	2.48	.52	1.93	.64	4.29	31	2.83	.26	2.39	.51	4.15
15	2.10	.63	1.93	.64	1.30	32	2.78	.20	2.06	.62	6.53
16	2.70	.44	2.17	.68	4.08	33	2.93	.09	2.28	.53	6.71
17	2.29	.87	2.00	.71	1.93	34	2.84	.23	2.21	.61	5.69

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของ แบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ
 ทัศนคติความ จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.55	.46	1.86	.58	6.71	19	2.33	.79	1.79	.63	5.43
2	2.61	.30	2.09	.52	6.24	20	2.34	.73	1.31	.77	3.91
3	2.74	.22	2.12	.59	7.63	21	3.00	0	2.77	.25	4.89
4	2.03	.55	1.61	.49	4.57	22	2.47	.19	2.05	.43	9.61
5	2.77	.31	2.20	.73	6.18	23	2.50	.43	2.12	.56	2.44
6	2.54	.43	1.86	.70	6.82	24	2.61	.47	2.29	.63	3.43
7	2.41	.59	1.39	.68	5.02	25	2.40	.56	2.16	.66	2.34
8	2.15	.70	1.74	.68	3.82	26	2.51	.50	2.07	.60	4.51
9	2.88	.15	2.33	.49	7.58	27	2.85	.19	2.43	.44	5.71
10	2.43	.43	2.08	.49	3.98	28	2.77	.22	2.01	.60	9.14
11	2.76	.27	2.26	.61	5.89	29	2.99	.01	2.65	.43	5.69
12	2.83	.21	2.30	.53	5.90	30	2.38	.54	1.79	.63	5.98
13	2.23	.46	1.75	.55	5.25	31	2.47	.60	1.60	.67	5.50
14	2.42	.58	1.68	.67	7.27	32	2.96	.09	2.67	.34	5.03
15	2.61	.79	1.81	.59	7.48	33	2.95	.07	2.73	.29	4.10
16	2.78	.24	2.22	.61	5.88	34	1.84	.78	1.43	.53	3.93
17	2.50	.53	1.58	.61	9.45	35	2.75	.22	2.17	.56	7.10
18	2.91	.15	2.45	.50	6.17	36	2.91	.09	2.27	.68	8.02

ตาราง 5 (ต่อ)

No	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	No	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
37	2.36	.16	2.61	.42	3.70	50	2.76	.23	2.14	.37	8.69
38	2.69	.24	2.17	.58	6.22	51	2.69	.26	2.11	.56	7.02
39	2.91	.12	2.55	.50	4.98	52	2.74	.27	1.99	.56	9.04
40	2.91	.34	2.42	.58	6.28	53	2.72	.35	2.03	.51	8.14
41	2.33	.62	1.62	.57	7.15	54	2.97	.02	2.68	.33	5.41
42	2.61	.27	2.14	.40	6.34	55	2.95	.04	2.44	.38	8.77
43	2.89	.09	2.40	.41	7.56	56	2.98	.03	2.75	.26	4.51
44	2.37	.11	2.50	.43	5.60	57	2.85	.14	2.31	.48	7.42
45	2.82	.16	2.44	.47	5.33	58	2.44	.34	2.03	.50	4.87
46	2.97	.04	2.74	.32	4.25	59	2.73	.23	2.20	.49	6.93
47	2.99	.01	2.75	.25	5.03	60	2.88	.13	2.45	.53	5.85
48	2.92	.06	2.53	.30	7.13	61	2.81	.23	2.18	.67	7.37
49	2.36	.03	2.76	.26	4.10	62	2.93	.09	2.54	.48	5.69

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของ แบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ
ชนิดสถานการณ์ จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อ ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	2.70	.30	2.34	.59	5.14	18	2.17	.78	1.85	.66	2.39
2	2.78	.27	2.61	.23	2.52	19	2.31	.12	2.47	.52	6.02
3	2.86	.17	1.80	.59	12.35	20	2.88	.14	2.34	.56	7.14
4	2.35	.16	2.14	.66	8.65	21	2.36	.20	2.16	.69	2.05
5	2.37	.13	2.27	.55	7.59	22	2.33	.25	2.41	.53	5.15
6	2.82	.65	1.39	.68	7.36	23	2.43	.60	2.08	.53	3.61
7	2.92	.07	2.55	.25	7.35	24	2.34	.05	2.45	.53	7.63
8	2.32	.21	2.25	.46	7.77	25	2.34	.07	2.48	.48	6.75
9	2.70	.41	2.47	.50	4.41	26	2.77	.27	2.34	.54	5.29
10	2.67	.44	2.01	.56	7.24	27	2.68	.44	2.03	.57	7.15
11	2.21	.72	1.80	.69	3.86	28	2.31	.11	2.27	.54	3.63
12	2.65	.38	1.39	.63	8.34	29	2.31	.13	2.35	.55	7.44
13	2.63	.50	2.36	.57	2.84	30	2.67	.37	2.05	.61	6.24
14	2.33	.17	2.25	.52	7.57	31	2.65	.38	2.23	.53	4.79
15	2.31	.08	2.18	.59	3.91	32	2.31	.13	2.26	.53	3.34
16	2.48	.72	2.11	.67	3.51	33	2.74	.26	2.08	.59	7.84
17	2.85	.23	2.45	.50	4.83						

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบวัดจิรกรรมค่านความรับผิดชอบ

คู่มือดำเนินการสอบ แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

ความหมายของจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ไต่ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในกรณีที่ประสบผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ไต่รับงานมา ซึ่งวัดในค่านาง ๆ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อนางที่การางนาง หมายถึง การปฏิบัตินางที่การางนางของนางด้วยความเอาใจใส่ ซ้นเห็นเพียร อดทนต่อสู้ปลรรคไม่ย่อท้อ มีความละเอียดรอบคอบ ซ้อสัทยั ทรงคองเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลียง พยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น รู้จักวางแผนางนาง และป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในางนางที่นางรับผิดชอบ
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของนาง หมายถึง การยอมรับผลการกระทำของนางทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ไม่บิดความรับผิดชอบในนางที่ของนางเองแถ่ผู้อื่น พร้อมทั้งจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ใคร่ครองให้รอบคอบว่าสิ่งที่นางทำลงไปในั้นจะเกิดผลเสียขึ้นหรือไม่ ปฏิบัตินางที่ทำให้เกิดผลดี และกล่าวเชิณตอความเป็นจริง
3. ความรับผิดชอบตอนางเอง หมายถึง การรักษางป้องกันนางเองให้ปลอดคัยจากอันตรายโรคภัยไข้เจ็บ รักษาางกายให้แข็งแรง บังคับควบคุมจิตใจไม่ให้ตกเป็นทาสของกิเลส ประพตินิกอนอยู่ในศีลธรรม ละเวนางความชั่ว รู้จักประมาณการใช้จ่ายตามสมควรแถ่ฐานะ จัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคที่เหมาะสม และหมั่นศึกษาเลาเรียนจนประสพผลสำเร็จ
4. ความรับผิดชอบตอสวนรวม หมายถึง การปฏิบัติกิจการของหมู่คณะ ครอบครวั โรงเรียน และชุมชนอยางเต็มกำลังความสามารถ รวมมือแก้ปัญหากาง ๆ ที่เกิดขึ้น ประพตินิกอนปฏิบัติตนตามกฎหมาย งดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียหายแถ่สวนรวม

ความหมาย

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ทดสอบจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ว่ามีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ครูแนะแนว ในการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง

โครงสร้างของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ เป็นแบบทดสอบที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกหรือการกระทำบางอย่างของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดข้อความ เป็นแบบทดสอบวัดทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความรับผิดชอบทั้งสิ้นจำนวน 62 ข้อ ซึ่งแยกวัดด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน จำนวน 17 ข้อ
2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 12 ข้อ
3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จำนวน 13 ข้อ
4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 20 ข้อ

ตัวอย่างแบบทดสอบใดก็ได้

(0) ข้าพเจ้าเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายเสมอ

ก. จริง ข. ไม่จริง ค. ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์ เป็นแบบทดสอบวัดทัศนคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับจริยธรรมด้านความรับผิดชอบทั้งสิ้นจำนวน 33 ข้อ โดยวัดแต่ละด้านดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน จำนวน 8 ข้อ

2. ความรับผิดชอบในการกระทำของตน จำนวน 6 ข้อ

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง จำนวน 7 ข้อ

4. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม จำนวน 12 ข้อ

ตัวอย่างแบบทดสอบ ใ้แก่

(๐) ปฐมไม่ชอบออกกำลังกาย และไม่เคยเล่นกีฬาเลย เขาเป็นหัวขบถน้อย ๆ
เมื่อมีเพื่อนคนหนึ่งแนะนำว่าการออกกำลังกายจะช่วยให้ดีขึ้น เขาจึงออกกำลังกายทุก ๆ วัน เขาคิดว่า
เป็นปฐม จะทำเช่นนี้หรือไม่ ?

ก. ทำ ข. ไม่ทำ ค. ไม่แน่ใจ

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบนี้ ได้ดำเนินการทดลองและปรับปรุง
แก้ไข ตั้งแต่ปี 2526 ถึง 2527 จึงสำเร็จตามที่ต้องการ การดำเนินการทดลองและปรับปรุงได้
ทำติดต่อกันสามครั้ง คือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 260 คน ได้วิเคราะห์
ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.06 ถึง 9.52 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจ
จำแนกถึงเกณฑ์ รวมทั้งปรับปรุงข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ เพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่ใช้
ในการทดสอบครั้งที่ 2 ต่อไป

การทดสอบครั้งที่ 2 ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 272 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.74 ถึง
7.45 จึงคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ เพื่อใช้ในการสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 479 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.34 ถึง
12.35 และได้ค่าสถิติพื้นฐานและคุณภาพของแบบทดสอบดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละด้าน และรวมทุกด้าน

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน	จำนวนข้อ	เวลา (นาที)	คะแนน เฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความเชื่อมั่น (Split-half)
ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน	25		57.45	6.69	.8937
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	18		43.55	4.40	.9068
ความรับผิดชอบต่อนตนเอง	20		48.62	4.97	.9578
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	32		75.43	7.31	.8945
แบบทดสอบทั้งหมด	95	35	232.42	18.89	.9334

2. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในครั้งนี้ ได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้วิธี Known - Group Technique และตรวจสอบด้วยค่าสถิติ $t - test$ พบว่า ทุกด้านมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยหาสหสัมพันธ์ของอันดับที่ได้จากผลการสอบกับอันดับที่ครูเป็นผู้จัด พบว่ามีพิสัยตั้งแต่ .507 ถึง .613 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ ทั้งสี่ด้าน

คะแนนจากแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบทั้งสี่ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบทั้งสี่ด้าน

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
X ₁	1.0000	.6345**	.3779**	.3267**
X ₂		1.0000	.6563**	.3563**
X ₃			1.0000	.5722
X ₄				1.0000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบแบ่งเป็นสามระยะคือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้คือ

1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบ

วัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมห้องสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน กับผู้ช่วย 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ

ให้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าสอบ ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษา

คำสั่งแจ้งวิธีทำแบบทดสอบเหล่านี้นล่วงหน้า อย่างน้อยหนึ่งครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้

อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ ปฏิบัติดังนี้

2.1 พูกริเริ่มนำวิชาให้ผู้สอบ ให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำการสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบทุกฉบับ ผู้ดำเนินการสอบต้องให้คำชี้แจงจำกัดอยู่แต่เฉพาะเท่าที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายวิธีตอบแบบสอบถามให้ผู้เข้าสอบเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เข้าสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำ แล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือนสองครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และอีก 2 – 3 นาที จะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้สอบวางดินสอ หรือปากกาหยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้สอบออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยนักเรียน ที่พยายามตั้งใจสอบเป็นอย่างดี เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ และไม่เกลียดการสอบ

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ผู้ตรวจต้องถือหลักการให้คะแนนดังนี้

1. สำหรับข้อคำถามในทางดี ถ้าตอบรับให้ 3 คะแนน ตอบปฏิเสธให้ 1 คะแนน และถ้าตอบว่า ไม่แน่ใจให้ 2 คะแนน

2. ข้อคำถามในทางปฏิเสธหรือทางลบ การตอบรับให้ 1 คะแนน ตอบปฏิเสธให้ 3 คะแนน ส่วนการตอบว่า ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนนเหมือนเดิม

สำหรับข้อคำถามที่ใช้ในการวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบในแต่ละด้าน มีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดข้อความด้านที่ 1 ได้แก่ ข้อ 1 – 17 มีข้อ 1 – 8 และ 12 – 14 เป็นข้อความทางลบ ด้านที่ 2 ได้แก่ ข้อ 18 – 29

มีข้อ 19, 20, 25, 26 และ 29 เป็นข้อความทางลบ คำนที่ 3 ได้แก ข้อ 30 - 42 มีข้อ 30, 31, 34, 36 และ 41 เป็นข้อความทางลบ ส่วนค่านที่ 4 ได้แกข้อ 43 - 62 มีข้อ 51 - 53, 60 และ 61 เป็นข้อความทางลบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบชนิดสถานการณ์ค่านที่ 1 ได้แก ข้อ 1 - 8 มีข้อ 1, 3, 4 และ 6 เป็นข้อความทางลบ คำนที่ 2 ได้แก ข้อ 9 - 14 มีข้อ 11 และ 12 เป็นข้อความทางลบ คำนที่ 3 ได้แกข้อ 15 - 21 มีข้อ 18 และ 21 เป็นข้อความทางลบ ส่วนค่านที่ 4 ได้แกข้อ 22 - 33 โดยมีข้อ 22, 26, 31, 32 และ 33 เป็นข้อความทางลบ

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ความเชื่อมั่น หมายถึง ประสิทธิภาพที่แบบทดสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้อย่างแน่นอน คงที่ตามสภาพจริงของผู้สอบเพียงใด ไม่ว่าจะนำแบบทดสอบนั้นไปสอบซ้ำกับเด็กกลุ่มเดิม หรือกลุ่มอื่นที่เป็นประเภทเดียวกันก็ตาม ค่าความเชื่อมั่นนี้หาจากวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ (Split - half Method) และปรับขยายโดยใช้สูตรของ Spearman Brown ดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละค่าน และ รวมทุกค่าน

แบบทดสอบวัดจริยธรรมค่าน	ความเชื่อมั่น (Split - half)
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน	0.8937
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	0.9068
ความรับผิดชอบต่อตนเอง	0.9578
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	0.8945
แบบทดสอบทั้งฉบับ	0.9334

ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบหมายถึง ประสิทธิภาพของแบบทดสอบฉบับนั้น ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ตรงตามความมุ่งหมาย ซึ่งจากการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบครั้งนี้ ได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้วิธี Known - Group Technique และทดสอบด้วย t - test ปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน และหาความเที่ยงตรงตามสภาพ โดยวิธีหาสหสัมพันธ์ระหว่างการจัดอันดับที่ได้จาก ผลการสอบแบบทดสอบกับเกณฑ์ที่ได้จากครู ดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดจริยธรรมด้าน	ความเที่ยงตรงตามสภาพ
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน	0.602
ความรับผิดชอบในการกระทำของตน	0.507
ความรับผิดชอบต่อตนเอง	0.585
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	0.613
แบบทดสอบทั้งฉบับ	0.545

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

1. เกณฑ์ปกตินี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดยะลา จำนวน 1011 คน เกณฑ์ปกตินี้สร้างในรูป คะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T - score) การสร้างเกณฑ์ปกติมีความสำคัญตรงที่จะต้องแบ่งคะแนนจากจุดหลัก (ใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นจุดหลัก) ให้เป็นช่วง ๆ ให้เท่ากันอย่าง

มีความหมายทั้งตอนบนและตอนล่าง และในการแบ่งนี้จะใช้คะแนนดิบไม่ได้ เพราะว่าคะแนนดิบ มีหน่วยไม่เท่ากัน และยังไม่มีความหมายในตัวเอง จำเป็นต้องใช้สถิติมาช่วยแปลงคะแนนต่าง ๆ เหล่านั้นให้เป็นหน่วยเดียวกันเสียก่อน จึงสามารถตัดคะแนนเหล่านั้นออกเป็นช่วง ๆ ได้ตามต้องการ จากนั้นทำบัญชีสำเร็จสำหรับเปลี่ยนมาทราบว่า แต่ละคะแนนดิบที่ได้ก็ได้นั้น จะมีค่าเทียบเท่ากับคะแนน แปลงรูป หรือคะแนนที่ปกติที่สร้างมานั้นเท่าใด

2. การใช้เกณฑ์ปกติ ในหน้าถัดไปของคู่มือนี้ จะมีบัญชีสำเร็จสำหรับอ่านคะแนนดิบ ของแบบทดสอบแต่ละด้าน หรือรวมทั้งฉบับให้เป็นคะแนนที่ปกติได้โดยตรง เมื่อครูตรวจกระดาษคำตอบ ของนักเรียนว่าได้เท่าใดแล้ว ก็ไปเปิดบัญชีสำเร็จอ่านให้เป็นคะแนนที่ปกติทันที ซึ่งจะต้องระวัง อ่านให้ถูกแถว และตรงกับค่านั้น ๆ ด้วย

ตาราง 5 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบหน้าที่การงาน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
75	78	58	52	41	25
74	77	57	50	40	23
73	75	56	49	39	22
72	73	55	47	38	21
71	72	54	46	37	19
70	70	53	44	36	18
69	69	52	42	35	16
68	67	51	41	34	15
67	66	50	39	33	13
66	64	49	38	32	12
65	63	48	36	31	10
64	61	47	35		
63	59	46	33		
62	58	45	32	$\bar{X}$	57.46
61	56	44	30	S.D.	6.69
60	55	43	28	N	479
59	53	42	27		

* ส่วนที่ขยายออก

ตาราง 6 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบในการกระทำของตน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
54	78	43	50	32	25
53	76	42	48	31	23
52	73	41	46	30	21
51	71	40	43	29	18
50	68	39	41	28	16
49	66	38	39	27	13
48	63	37	36	26	11
47	61	36	34		
46	58	35	32	$\bar{X}$	43.55
45	56	34	29	S.D.	4.40
44	53	33	27	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

ตาราง 7 เกณฑ์ปกติ ของแบบทดสอบค่าความรับผิดชอบตนเอง

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
60	77	48	50	36	26
59	75	47	49	35	24
58	72	46	47	34	23
57	70	45	45	33	20
56	68	44	43	32	17
55	66	43	41	31	15
54	64	42	38	30	13
53	62	41	36	29	11
52	60	40	34		
51	57	39	32	$\bar{X}$	48.62
50	55	38	30	S.D.	4.97
49	53	37	28	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

ตาราง 8 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
96	73	75	50	54	27
95	72	74	49	53	26
94	71	73	48	52	25
93	70	72	47	51	24
92	69	71	46	50	23
91	67	70	45	49	22
90	66	69	43	48	20
89	65	68	42	47	19
88	64	67	41	46	18
87	63	66	40	45	17
86	62	65	39	44	16
85	61	64	38	43	15
84	60	63	37	42	14
83	59	62	36	41	13
82	58	61	35	40	12
81	57	60	34	39	11
80	55	59	32	38	10
79	54	58	31		
78	53	57	30	$\bar{X}$	75.43
77	52	56	29	S.D.	7.31
76	51	55	28	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

ตาราง ๑ เกณฑ์ปกติของคะแนนรวมของแบบทดสอบทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
285	80	264	68	243	56
284	79	263	68	242	56
* 283	79	262	67	241	55
282	78	261	67	240	55
281	77	260	66	239	54
280	77	259	65	238	54
279	76	258	65	237	53
278	76	257	64	236	53
277	75	256	64	235	52
276	75	255	63	234	52
275	74	254	63	233	51
274	74	253	62	232	50
273	73	252	62	231	49
272	73	251	61	230	49
271	72	250	60	229	49
270	71	249	60	228	48
269	71	248	59	227	48
268	70	247	59	226	47
267	70	246	58	225	47
266	69	245	58	224	46
265	69	244	57	223	46

ตาราง ๑ (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ	คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ
222	45	199	32	176	20
221	44	198	32	175	19
220	44	197	31	174	19
219	43	196	31	173	18
218	43	195	30	172	18
217	42	194	30	171	17
216	42	193	29	170	17
215	41	192	28	169	16
214	40	191	28	168	15
213	40	190	27	167	15
212	39	189	27	166	14
211	39	188	26	165	14
210	38	187	26	164	13
209	38	186	25	163	13
208	37	185	25	162	12
207	37	184	24	161	12
206	36	183	24	160	11
205	36	182	23	159	10
204	35	181	23	158	10
203	35	180	22		
202	34	179	22	$\bar{X}$	232.43
201	33	178	21	S.D.	18.89
200	33	177	21	N	479

* ส่วนที่ขยายออก

เกณฑ์ตัดสิน

เนื่องจากการคิดคะแนนเป็นแบบอิงกลุ่ม เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบจึงใช้คะแนนมาตรฐานในรูปของคะแนนที่ปกติ การตัดสินผลการสอบคิดได้ดังนี้ คือ

1. การคิดคะแนนผลการสอบในแต่ละด้าน เมื่อสามารถทราบว่านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ปกติเท่าใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพทย์กุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า แปลว่า มีความรับผิดชอบสูงมาก

ตั้งแต่ T55 - T65 แปลว่า มีความรับผิดชอบสูง

ตั้งแต่ T45 - T55 แปลว่า มีความรับผิดชอบพอใช้

เฉพาะที่ T50 แปลว่า มีความรับผิดชอบระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T35 - T45 แปลว่า มีความรับผิดชอบต่ำ

ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า แปลว่า มีความรับผิดชอบต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35, T45, T55 และ T65 แล้ว ให้เลื่อนผู้สอบนั้นขึ้นไปอยู่ในกลุ่มที่สูงถัดไปเสมอ

2. การคิดคะแนนผลการสอบรวมทุกด้าน โดยรวมคะแนนดิบทุกด้าน แล้วไปเทียบเป็นคะแนนที่ปกติจากตารางที่ให้ไว้ ส่วนเกณฑ์ตัดสินใช้เกณฑ์เดียวกับ ข้อ 1

การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ในจังหวัดยะลา

บทคัดย่อ

ของ

วันนา สิงห์สัมฤทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มีนาคม 2527

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ที่มีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบบทดสอบฉบับนี้วัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนทั้งหมด 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบในการกระทำของตน ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทุกคนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดยะลา จำนวน 1,011 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย วิธีการศึกษาได้ทำการทดลองสามครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เพื่อคัดเลือกพร้อมทั้งปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่ง และคัดเลือกข้อสอบ และการทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีแบ่งครึ่งแบบทดสอบ มีค่าตั้งแต่ .8937 ถึง .9578 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับมีค่า .9334 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว พบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเที่ยงตรงตามสภาพ หาโดยวิธีสหสัมพันธ์แบบอันดับระหว่างอันดับของนักเรียนที่สอบแบบทดสอบกับอันดับของนักเรียนที่ได้จากครู มีค่าตั้งแต่ .507 ถึง .613 แบบทดสอบทั้งสี่ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A CONSTRUCTION OF MORALITY TEST IN RESPONSIBILITY FOR
MATTAYOM SUKSA IV STUDENTS IN CHANGWAT YALA

AN ABSTRACT

BY

WATANA SINGSOMRIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
March 1984

The purpose of this study was to construct an appropriate quality morality test in responsibility for students at around Mattayom Suksa IV level. This test was composed of four aspects of morality in responsibility that is responsibility to; duty, behavior, oneself, and community. The samples of the study were all 1,011 Mattayom Suksa IV students of academic year 1983 in Changwat Yala. These samples were randomized by the simple random sampling technique. The procedure of studying consisted of three testings. The first testing was for reviewing and selecting test items and finding discriminating power. The second one was to re-find the discriminating power of the test and to select test items. And the third one was for finding discriminating power, reliability, validity, and normalized T - score norm.

The result of this study showed that discriminating power was highly significant at .01 level. The reliability on each aspect of responsibility, which was calculated by split - half, ranged from .8937 to .9578. The construct validity, which was calculated by known - grouped technique, was highly significant at .01 level. Spearman rank order correlation coefficients were employed to find the concurrent validity between the ranks of the students ranked by morality test in responsibility and by the teacher. The concurrent validity on each aspect of responsibility ranged from .507 to .613. The intercorrelations of the aspects of responsibility were positively correlated and significant at .01 level.